

Socialtilsyn Nord's Årsrapport 2017

Kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud på det specialiserede socialområde

Forord

I 2017 aflagde Socialtilsyn Nord mere end 2.100 tilsynsbesøg hos plejefamilier og sociale tilbud spredt over 11 jyske kommuner og to regioner. Det har været et spændende år, hvor vi har talt med en masse borgere, børn, plejefamilier, og medarbejdere på tilbuddene. Vi har desuden godkendt 102 nye plejefamilier og 16 nye tilbud.

Hvert år vælger socialtilsynet ét eller flere fokusområder, som vi i forbindelse med vores tilsyn og årsrapport, vil være med til at sætte særlig fokus på. I 2017 var fokusområdet "forebyggelse af overgreb", hvor tilsynskonsulenter i forbindelse med tilsynsbesøgene udfyldte et undersøgelseskema med deres vurdering af plejefamiliernes og tilbuddenes indsats for at forebygge overgreb. Formålet var først og fremmest at fremme en dialog, hvor det igangsatte både tanker og initiativer hos plejefamilierne og tilbuddene. Dernæst gav det os mulighed for at danne os et helhedsbillede af den generelle kvalitet inden for forebyggelse af overgreb. Resultatet af undersøgelsen kan læses i kapitlet "Fokusområdet 2017".

Foruden vores fokusområde, afsluttede Socialtilsyn Nord i 2017 regodkendelsesopgaven af alle alkoholbehandlingstilbud, som i forbindelse med en lovændring i det foregående år blev omfattet af socialtilsyn. Resultatet af regodkendelsen samt Socialtilsyn Nord's vurdering af den generelle kvalitet på området kan læses om i kapitlet "Den generelle kvalitet".

Vi vil gerne takke alle plejefamilierne, tilbuddene samt alle børn og voksne, som har taget godt imod os, vist os rundt og har talt med os om deres hverdag. Tilsynets kerneopgave er at sikre, at de udsatte børn, unge og voksne får den hjælp, som de har brug for.

Sigrød Fleckner
Tilsynschef i Socialtilsyn Nord

Indholdsfortegnelse

Indledning og resume	3
Socialtilsynets opgave	7
Kvaliteten hos tilbud og plejefamilier	9
Introduktion og metode	9
Voksntilbud	10
Børne- og ungetilbud	14
Blandet tilbud til både børn, unge og voksne	17
Plejefamilier	21
Alkoholbehand-lingstilbud	26
Fokus 2017: forebyggelse af overgreb	36
Aktiviteter	44
Socialtilsyn Nords økonomi	45
Bilag.....	48
Bilag 1 – Opgaveportefølje	49
Bilag 2 - Antal besøg og tilsyn	49
Bilag 3 - Nygodkendelser, vilkår og sagsbehandlingstider	50
Bilag 4 – Sanktioner	51
Bilag 5 – Tilbagekaldte godkendelser.....	52
Bilag 6 - Henvendelser om bekymrende forhold.....	53
Bilag 7 – Tilbud og plejefamilier som er omfattet af socialtilsyn jf. lov om socialtilsyn	54
Bilag 8 – Undersøgelseskemaer benyttet til fokusområdet 2017	55

Indledning og resume

Formål

Hvert år udgiver socialtilsynet sin årsrapport. Formålet er at give et indblik i kvalitetsniveauet hos tilbuddene og plejefamilierne, samt afrapportere oplysninger om socialtilsynets virke og økonomi. Årsrapporten bliver sendt til kommunerne, så den kan indgå i drøftelserne om den rammeaftale på det sociale område, som årligt indgås mellem kommunalbestyrelserne i kommunerne og regionsrådet. Socialtilsyn Nord fremlægger også resultaterne fra årsrapporten på stormøder med tilbuddene og plejefamilierne, samt de årlige individuelle bilaterale møder med kommunerne og regionerne omfattet af Socialtilsyn Nord's tilsynsområde.

Årsrapporten indhold

Årsrapporten indeholder data om socialtilsynets virke i årets løb, samt socialtilsynets generelle overvejelser om den faglige og organisatoriske kvalitet hos tilbuddene og plejefamilier i 2017. De fem socialtilsyn samarbejder om at sikre sammenlignelige data i årsrapporterne, og har foruden ens dataopgørelse, valgt at årsrapporterne 2017 alle skal indeholde socialtilsynets overvejelser om kvalitet på alkoholbehandlingstilbud.

Foruden tilsyn med den generelle kvalitet, udvælger Socialtilsyn Nord hvert år ét eller flere fokusområder, som vi dedikerer tid til på samtlige tilsynsbesøg samt afdækker i årsrapporten. I 2017 var det "forebyggelse af overgreb", hvor Socialtilsyn Nord gennemførte en kvalitetsundersøgelse i forbindelse med tilsynsbesøgene.

Afslutningsvis i årsrapporten inkluderer vi årets produktionsdata, det vil sige antallet af tilsynsbesøg, godkendelser, sagsbehandlingstider, sanktioner, og antallet af henvendelser om bekymrende oplysninger (whistleblows).

" Vi skal jo være med til at udvikle kvaliteten, så det handler ikke kun om at påpege kvalitetsmangler, men også dér hvor de gør det rigtig godt"

• • •

Medarbejder i
Socialtilsyn Nord, om
formålet med sit arbejde

Resumé

Socialtilsyn Nord's årsrapport indeholder socialtilsynets generelle overvejelser om den faglige og organisatoriske kvalitet hos tilbuddene og plejefamilier i 2017. Vi har baseret indholdet på interviews med tilsynskonsulenter, uddrag fra tilsynsrapporterne, analyser af ansøgninger om væsentlige ændringer, samt data om plejefamiliernes og tilbuddenes drift såvel som kvalitetsbedømmelser.

Aktiviteter og driftsdata

I 2017 aflagde Socialtilsyn Nord 2.120 besøg fordelt på 84% anmeldte og 16% uanmeldte. Den samlede tilsynsopgave i 2017 lød på 333 tilbud og 1.241 plejefamilier, hvor 166 ophørte eller fik tilbagekaldt deres godkendelse i løbet af året. Det skyldes primært naturlig afgang, eksempelvis på baggrund tilbudssammenlægninger, skilsmisse hos plejefamilier og plejeforældres alder. Derudover er en del af godkendelser blandt plejefamilier ophørt, fordi de ikke har haft børn anbragt i 3 år¹. Socialtilsyn Nord godkendte ligeledes 102 nye plejefamilier og 16 nye tilbud, hvor sagsbehandlingstiden var 17 uger for et socialt tilbud og 12 uger for en plejefamilie. Det er en betydelig reduktion i sagsbehandlingstiden i forhold til 2016. Antallet af påbud faldt i 2017 sammenlignet med de to foregående år, ligeledes antallet af skærpede tilsyn. I forhold til henvendelser om bekymrende forhold, såkaldte "whistleblows", modtog Socialtilsyn Nord 273 henvendelser, hvilket er på samme niveau som i 2016.

Kvaliteten i tilbuddene og plejefamilierne

Socialtilsyn Nord vurderer, at den generelle kvalitet på voksenområdet er god, og at der generelt drages omsorg om borgerne og leveres den fornødne hjælp inden for de valgte tilgange og metoder. Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale i forhold til at sikre, at der sammen med borgerne bliver opstillet konkrete mål for deres uddannelse eller beskæftigelse. Temaet "uddannelse og beskæftigelse" er det tema fra kvalitetsmodellen med rum for størst udvikling på voksenområdet. Ligeledes anbefaler Socialtilsyn Nord, at tilbuddene undersøger, om de får fulgt tilstrækkelig op på magtanvendelsesepisoder i forhold til intern læring og rettidig indberetning. For private fonde ser Socialtilsyn Nord et udviklingspotentiale i relation til, at disse i højere grad sikrer en aktiv og kompetent bestyrelse, i relation til overholdelse af vedtægterne samt lov om socialtilsyn²

På børnetilbudsområdet vurderer Socialtilsyn Nord, at kvaliteten generelt er høj. Tilbuddene har fokus på forhold, som har betydning for børnenes fysiske og mentale sundhed, at børnene får den nødvendige støtte, og har adgang til sundhedsydelse. Ligeledes oplever Socialtilsyn Nord, at tilbuddene gør en stor indsats for at sikre gode og hjemlige fysiske rammer, og at børnene får

¹ Jævnfør lov om socialtilsyn § 8, stk. 5, bortfalder godkendelsen for plejefamilier hvis godkendelsen ikke har været i brug i 3 år.

² Jævnfør lov om socialtilsyn § 13, skal socialtilsynet påse, at vedtægten overholder kravene til indhold som er oplyst i § 13.

udviklet deres sociale og uddannelsesmæssige kompetencer. Socialtilsynet ser et udviklingspotentiale i forhold til, at nogle tilbud med fordel kan evaluere på deres registreringspraksis og læring af magtanvendelser. Ligeledes har enkelte af tilbuddene en høj personalegennemstrømning. Det er vigtigt, at børnene ikke oplever at blive mødt af for mange forskellige og udskiftende medarbejdere.

Tilbud til både børn, unge og voksne leverer generelt en høj kvalitet. Ligesom med voksen-tilbuddene, vurderer Socialtilsyn Nord, at tilbuddenes udviklingspotentiale særligt forholder sig til at understøtte borgerens deltagelse i uddannelse eller beskæftigelse. Selv med målgrupper, hvor de unge eller voksne har så store aktuelle udfordringer, at stabilt fremmøde er svært at opnå, er det vigtigt, at tilbuddet forsat arbejder målrettet med det. Socialtilsyn Nord observerer, at selv om der er enkelte tilbud, som har udviklet sig, er der på gennemsnitlig plan ikke sket synlig udvikling indenfor temaet "uddannelse og beskæftigelse" siden forrige år.

Socialtilsyn Nord vurderer, at kvaliteten hos plejefamilier generelt er god. I forhold til de syv temaer fra kvalitetsmodellen, fremgår det, at plejefamilierne understøtter plejebørnenes udvikling, sikrer en god trivsel, og yder dagligt omsorg og hjælp. Tilsynskonsulenterne fortæller, at de i stigende grad i 2017 har oplevet, at plejefamilierne kender de relevante udviklingsmål fra barnets handleplan, og at flere plejefamilier sikrer barnets privatliv ved at give dem et selvstændigt værelse. Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale hos nogle af plejefamilierne, som med fordel kan sikre sig et grundigere kendskab til barnets handleplansmål som formuleret i barnets handleplan. Ligeledes kan plejefamilierne med fordel evaluere på, om de i tilstrækkelig grad opsøger ny viden og deltager i kurser i forhold til kontinuerligt at udvikle nødvendige kompetencer i forhold til plejeopgaven.

Alkoholbehandlingsområdet blev omfattet af socialtilsynet i 2016. Med udgangen af 2017, havde Socialtilsyn Nord gennemført en omfattende godkendelsesproces af i alt 17 tilbud, hvoraf 12 blev godkendt, tre blev ikke, og to ophørte af egen drift. Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at tilbuddene generelt har en god kvalitet. Socialtilsynet observerer på tilsynsbesøg et positivt samspil mellem medarbejdere og borgere, at tilbuddets metoder bliver brugt i praksis, og interviewede borgere fortæller, at de oplever at få nogle brugbare redskaber i forhold til at holde sig ude af misbrug og klare hverdagen. Socialtilsynet oplever medarbejdernes tilgang til målgruppen som professionel, kombineret med anerkendelse og nærvær, hvor der arbejdes med individuelle behandlingsforløb. Det er dog ikke alle tilbud, som udarbejder konkrete delmål sammen med borgeren eller dokumenterer disse, både i forhold til uddannelse, beskæftigelse, borgerens sociale kompetencer, og tilknytning til netværk. Socialtilsyn Nord ser derfor et udviklingspotentiale inden for særligt resultatdokumentation, hvor tilbuddene med fordel kan blive bedre til at dokumentere behandlingen samt udarbejde individuelle behandlingsplaner og delmål i samarbejde med borgerne.

Fokusområdet 2017: "forebyggelse af overgreb"

I 2017 udfyldte tilsynskonsulenterne hos Socialtilsyn Nord et undersøgelseskema i forbindelse med deres tilsynsbesøg hos de enkelte tilbud og plejefamilier. Skemaet forholdte sig til tilbuddene/plejefamiliernes erfaring, forebyggelse af overgreb, håndtering, opfølgning, - og særligt for tilbuddene – skriftliggørelse af deres forebyggelsesplan. Formålet med undersøgelsen var at fremme en dialog om overgreb, hvor vi sikrede, at der blev spurgt ind til det ved alle tilsynsbesøg, og dermed var med til at igangsætte initiativer hos tilbuddene og plejefamilierne.

Tilsynskonsulenterne vurderer, at plejefamilier generelt gør et stort stykke arbejde for at tilegne sig viden om emnet og italesætter det med henblik på at forebygge overgreb. Ligeledes på tilbudsområdet, vurderer Socialtilsyn Nord, at de fleste tilbud yder en tilstrækkelig indsats i forhold til forebyggelse, håndtering og opfølgning efter overgreb af en fysisk eller psykisk karakter. For både tilbuddene og plejefamilierne viste undersøgelse, at der generelt er mindre fokus på de seksuelle overgreb, end der er på psykiske og fysiske overgreb.

På baggrund af undersøgelsen ser Socialtilsyn Nord et udviklingspotentiale i forhold til arbejdet med at forebygge, håndtere og følge op på seksuelle overgreb både på tilbuds- og plejefamilieområdet. På tilbudsområdet ser Socialtilsyn Nord også et udviklingspotentiale i forhold til at tage hånd om borgere og medarbejdere, som ikke har været direkte involveret, men har været vidne om, at det har fundet sted. Endeligt ses et udviklingspotentiale på tilbudsområdet i forhold til at arbejde målrettet med skriftliggørelse og implementering af forebyggelses- og beredskabsplaner.

Socialtilsynets opgave

Det er socialtilsynets kerneopgave at godkende nye tilbud og plejefamilier samt føre tilsyn med, om den generelle kvalitet er god nok.

Hvem fører socialtilsynet tilsyn med?

Der er fem socialtilsyn i Danmark. Socialtilsyn Nord fører tilsynet med tilbud og plejefamilier i ti nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune, Region Nordjylland og Region Midtjylland.

Det er, i lov om socialtilsyn, beskrevet hvilke specialiserede tilbud og plejefamilier, som er omfattet. Det drejer sig om:³

- Plejefamilier
- Botilbud til borgere med handicap og/eller psykiske lidelser
- Døgntilbud til børn og unge
- Krisecentre
- Forsorgshjem
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud
- Botilbudslignende tilbud i form af hjælp og støtte efter lov om social service §§ 83-87, 97, 98.

Ny lovgivning og områder omfattet af socialtilsyn

Pr. 1. januar 2017 trådte lov om voksenansvar i kraft samtidig med forskellige ændringer til lov om socialtilsyn. Lov om voksenansvar erstatter den tidligere bekendtgørelse om magtanvendelse overfor børn og unge anbragt uden for hjemmet. Formålet med loven, er at sikre anbragte børns rettigheder, hvor loven tydeliggør tilbuddenes afgrænsede muligheder for at anvende fysisk magt og indskrænke

"Det handler om at sikre, at borgerne og de anbragte børn har det godt og får den hjælp de har brug for."

•••

Afdelingsleder i
Socialtilsyn Nord.

³ Se en detaljeret liste i bilag 7.

barnets selvbestemmelsesret. Socialtilsyn Nord tilbød i 2017 kurser for både tilbud og plejefamilier i lov om voksenansvar.

I forhold til lov om socialtilsyn blev kvalitetsmodellen, som socialtilsynene fører tilsyn ud fra, ændret. På plejefamilieområdet udgik indikatorerne 2.b, 2.c og 7.a, og på tilbudsområdet udgik indikatorerne 1.c, 2.d, 2.c og 7.b. For begge områder gælder det, at økonomitilsynet blev forenklet og temaet "Sundhed og trivsel" blev introduceret til kvalitetsmodellen. Afgørelser om ophør fik som udgangspunkt opsættende virkning, og det blev muligt at ophæve sin anonymitet, når man henvender sig til socialtilsynene med bekymrende oplysninger.

Socialtilsynene fik pr. 1. januar 2017 også udvidet tilsynet med botilbudslignende boformer, så tilsynet også kom til at inkludere tilbud med lejeforhold efter den almen lejelov. Det er en tilbuds-konstruktion, som ligner botilbud efter servicelovens § 107 eller § 108, men som er etableret efter anden lovgivning, hvor borgerne har lejeforhold efter den almindelig lejelov, og samtidig modtager støtte efter § 85 i serviceloven. Det er ofte personer, som modtager støtte på grund af betydelig nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer, og bor i etablerede bofællesskabslignende forhold, hvor der er tilknyttet uddannet personale.

Kvalitet inden for otte områder

For at sikre et professionelt og ensartet tilsyn i hele landet, godkender og fører socialtilsynene tilsyn efter et fælles sæt lovbestemte kvalitetskriterier opdelt i otte temaer:⁴

1. Uddannelse og beskæftigelse
2. Selvstændighed og relationer
3. Målgrupper, metoder og resultater (for tilbud) /
Familiestruktur og familiedynamik (for plejefamilier)
4. Sundhed og trivsel
5. Organisation og ledelse
6. Kompetencer
7. Fysiske rammer
8. Økonomi

Den samlede opgaveportefølje i 2017

Opgjort den 31. december 2017 er der 304 tilbud og 1.040 plejefamilier i Socialtilsyn Nord's tilsynsområde. Et mere sigende overblik over den samlede tilsynsopgave i et givent år inkluderer imidlertid alle tilbud og plejefamilier, som i løbet af året var omfattet af tilsynet, inklusiv dem som af den ene eller andre grund ophørte i løbet af året. Opgjort på den måde førte Socialtilsyn Nord i løbet af 2017 tilsyn med i alt **333 tilbud og 1.243 plejefamilier**.⁵

⁴ Kvalitetsmodellen for plejefamilier og for tilbud forefindes i sin helhed på Socialstyrelsens hjemmeside.

⁵ Se bilag 1 for en detaljeret oversigt

Kvaliteten hos tilbud og plejefamilier

Socialtilsyn Nords generelle overvejelser om kvaliteten af den faglige og organisatoriske udvikling i 2017.

Introduktion og metode

Kapitlet indeholder en vurdering af den generelle kvalitet samt de udviklingstendenser, som Socialtilsyn Nord har observeret i 2017 i henholdsvis:

1. Tilbud til voksne
2. Tilbud til børn og unge
3. Tilbud til både børn, unge og voksne
4. Plejefamilier
5. Alkoholbehandlingstilbud

Opdelingen skyldes, at tilbuddets lovmæssige handlemuligheder og tilsynskriterier de er underlagt, kan variere ud fra, om de er godkendt til børn eller voksne⁶.

Vurderingen i indeværende kapitel er baseret på følgende kvalitative og kvantitative kilder:

- Data om opgaveporteføljen, nygodkendelser, ophørte tilbud, sanktioner, påbud mv., som også forefindes bagerst i årsrapporten som bilag.
- Gennemsnitlige bedømmelse af indikatorer fra kvalitetsmodellen.
- Interviews med tilsynskonsulenter

⁶ Forskelle i kvalitetsvurderingsgrundlaget fremgår af kvalitetsmodellen, som er et bilag til lov om socialtilsyn.

"Vi har heldigvis en masse gode opholdssteder for børn og unge, som er i stand til at give den nødvendige hjælp og omsorg"

•••

"De løfter en ikke altid nem opgave, og jeg synes faktisk, at de gør det rigtig godt"

•••

Tilsynskonsulent
i Socialtilsyn Nord

- Tilbuddene/plejefamiliernes ansøgninger om væsentlige ændringer af deres eksisterende godkendelsesramme

De kvantitative data er med til at identificere udviklingstendenser, hvor vi efterfølgende har valgt at undersøge enkelte områder yderligere. Med eksempelvis indikatorbedømmelserne fra tilsynene, synliggør det eventuelle kvalitetsforskelle år fra år. For at se på hvordan området udvikler sig og hvilke behov, tilbuddene og plejefamilier selv har for udvikling, har vi undersøgt antallet af og baggrunde for, når de søger om ændring af deres godkendelse. Afslutningsvis i hvert afsnit fremgår Socialtilsyn Nord's anbefalinger for yderligere kvalitetsudvikling på området.

Voksentilbud

Under kategorien "voksentilbud" indgår de tilbud, som er godkendt til aldersgruppen 18 år eller derover. Voksentilbud repræsenterer den største tilbudsgruppe i Nordjylland. Det dækker over mange forskellige tilbudstyper såsom krisecentre, herberg, alkohol- og stofmisbrugsbehandlingsstilbud, tilbud til handicappede og/eller psykiske syge. De fleste af tilbuddene er godkendt efter almenboligloven, hvor der ydes støtte efter §85 i serviceloven.

I 2017 førte Socialtilsyn Nord tilsyn med 210 tilbud på voksenområdet, hvoraf 10 ophørte i løbet af året, et voksentilbud fik tilbagekaldt sin godkendelse, og to nye blev godkendt. Derudover blev der udstedt 11 påbud, og et tilbud blev underlagt skærpet tilsyn. I forhold til 2016, er der på voksenområdet udstedt færre påbud i 2017⁷. De påbud som blev udstedt på voksenområdet i 2017 handler blandt andet om at sikre borgernes samtykke, ret til privatliv og selvbestemmelsesret.

⁷ Se bilag 4 om sanktioner for opgørelser fra 2015 – 2017.

Nedenstående to tabeller forholder sig til de gennemsnitlige bedømmelser i de syv temaer i kvalitetsmodellen, samt udvalgte indikatorer, som har haft størst udvikling i 2017 eller som er relevant at fremhæve.

Tabel 1. Gennemsnitlige indikatorbedømmelser fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen for voksenområdet, på en skala fra 1 til 5.

År	Temaer fra kvalitetsmodellen						
	Uddannelse og beskæftigelse	Selvstændighed og relationer	Målgrupper, metoder og resultater	Sundhed og trivsel	Organisation og ledelse	Kompetencer	Fysiske rammer
2017	3,8	4,4	4,5	4,6	4,2	4,7	4,6
2016	3,7	4,3	4,3	4,3	4,1	4,6	4,5
Forskel	+0,1	+0,1	+0,2	+0,3	+0,1	+0,1	+0,1

Tabel 2. Bedømmelse af hvorvidt tilbuddet har opfyldt indikator 1.a, 3.d, 6.b og 8.c i 2016-2017, på en skala fra 1 til 5.

År	Indikator 1.b <i>Borgerne er i undervisningstilbud, uddannelse, beskæftigelse, beskyttet beskæftigelse, eller dagtilbud i form af aktivitets- og samværstilbud</i>	Indikator 3.d <i>Tilbuddet samarbejder aktivt med relevante eksterne aktører for at understøtte at målene for borgerne opnås.</i>	Indikator 6.b <i>Tilbuddet kan håndtere eventuelle magtanvendelser ved at dokumentere og følge op på disse med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen.</i>	Indikator 8.c <i>Tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse</i>
2017	3,8	4,9	4,5	3,1
2016	3,8	4,6	2,6	2,5
Forskel	0	+0,3	+1,9	+0,7

Tabel 1 viser kvalitetsbedømmelser fra 2016- og 2017-tilsynene, fordelt på de syv temaer i kvalitetsmodellen. Som det fremgår, har der i 2017 været et mindre opsving i forhold til 2016 på samtlige temaer i kvalitetsmodellen, dog er tema 1 vedrørende uddannelse og beskæftigelse, stadigvæk lavere end de øvrige.

Tabel 2 viser udvalgte indikatorer, hvor der er sket en markant bedømmelsesændring enten som følge af en kvalitetsudvikling eller ændret registreringspraksis. Derudover er medtaget indikatorbedømmelser som Socialtilsyn Nord på baggrund af datatræk har fundet relevant at medtage.

- **Indikator 8.c** er steget fra 2.5 til 3.1 i gennemsnitlig bedømmelse, og omhandler private tilbudsbestyrelses aktivitet og kompetencer. Private tilbud, stiftet som en fond, udgør en mindre andel af Socialtilsyn Nord's samlet tilbudsportefølje. Selv om der er sket en stigning, er en gennemsnitlig bedømmelse på 3.1 stadig relativt lavt.

- **Indikator 3.d** er steget fra 4,6 til 4,9 mellem 2016 og 2017 og vedrører tilbuddenes samarbejde med eksterne aktører, med det formål at understøtte borgerens udviklingsmål.
- **Indikator 1.b** ligger forsat på et gennemsnitlig 3,8 og omhandler borgernes deltagelse i beskæftigelsesrettede aktiviteter såsom uddannelse, beskæftigelse eller et aktivitetstilbud.
- **Indikator 6.b** er dén indikator, som har rykket sig mest, fra 2,6 til 4,5 og vedrører magtanvendelser. Stigningen i bedømmelsen skyldes dog ikke udelukkende en kvalitetsudvikling, men er også udtryk for, at ordlyden af indikator 6.b ændrede sig i forbindelse med midtvejsevalueringen af tilsynsreformen i 2016. Tilbud uden magtanvendelser blev før ændringen bedømt lavt, hvis de ikke kunne opfylde indikatorens ordlyd, som handlede om hvorvidt de havde dokumenterede magtanvendelser at følge op på. Den ændrede ordlyd betød, at tilbud, selv om de ikke havde haft magtanvendelser at følge op på, godt kunne score højt, hvis de dokumenterede de havde beredskabet til at følge op, hvis de fik magtanvendelser. Selv om mange tilbud er gode til at indberette og sikre intern læring af magtanvendelserne, så modtager Socialtilsyn Nord stadig nogle indberetninger meget sent – flere måneder efter det er fundet sted.

For at identificere relevante organisatoriske og faglige udviklingstendenser på voksenområdet i 2017, har Socialtilsynet desuden valgt at belyse antallet af - og baggrunde for – ændringer og dispensationer af eksisterende godkendelser. Tilbuddene er godkendt til en afgrænset målgruppe og til at yde en konkret behandlingsindsats. Hvis de ønsker at udvide eller indskrænke deres godkendelsesramme, skal de ansøge socialtilsynet om det. Socialtilsyn Nord har i 2017 i 42 tilfælde vurderet om godkendelsesrammen på et voksentilbud skulle permanent ændres eller der skulle gives dispensation i en begrænset periode. I langt de fleste tilfælde har det været på baggrund af tilbuddets eget ønske, hvor Socialtilsyn Nord har imødekommet ændringsønsket, helt eller delvist efter en dialogproces, hvor ændringsønsket blev konkretiseret. I 2017 handlede størstedelen af ændringerne om:

- udvidelse af målgruppegodkendelsen, så den passer til borgere, der allerede bor der, og som har udviklet et øget støttebehov.
- udvidelse af målgruppegodkendelsen, så tilbuddet kan modtage nye borgere med et støttebehov uden for den nuværende godkendelse.

Socialtilsyn Nord oplever på baggrund af ovenstående kilder vedrørende ansøgninger om væsentlige ændringer, at tilbuddene har en høj grad af fokus på, hvilke målgrupper de skal arbejde med, og hvordan de bedst understøtter borgernes behov, i takt med at selvsamme behov udvikler sig. Ligeledes oplever Socialtilsynet Nord, at tilbuddene er bevidste om at kommunernes behov også ændrer sig, og tilbuddene ansøger derfor blandt andet om fleksible pladser, eller ønsker at udvide enkelte pladser til at akkommodere bestemte borgere.

Eksempler på godkendelsesændringer på voksenområdet:

Nye fysiske rammer

Der er søgt om godkendelse af tre pavilloner med boliger til borgere, som er visiteret efter §§ 107 og 108 i serviceloven. Det drejer sig om udvidelse af de fysiske rammer, som i højere grad vil understøtte borgernes udvikling og støttebehov. Socialtilsyn Nord har efter tilsynsbesøg imødekommet ansøgningen.

Ændringer af pladssammensætning og fysiske rammer

Tilbuddet er godkendt til 41 pladser under servicelovens §108 og yderligere fem pladser under §107, i alt 46 pladser. Idet de fysiske rammer ikke tilstrækkelig understøtter borgernes behov, ønsker tilbuddet at få godkendt nye fysiske rammer, nedsat godkendelsen til 40 pladser, og at gøre pladserne fleksible, så de kan benyttes til både §107 og §108. Ansøgningen imødekommet med vilkår om, at de nye bygninger skal godkendes, når de står færdig, dog senest et år efter ansøgningen er imødekommet.

På baggrund af data om tilbuddene, ansøgninger om væsentlige ændringer, indikatorbedømmelser og tilsynskonsulenternes vurderinger er det Socialtilsyn Nord's vurdering, at kvaliteten på voksentilbud generelt er god, og at der drages omsorg om borgerne og leveres den fornødne hjælp inden for de valgte tilgange og metoder.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale hos voksentilbuddene indenfor nedenstående områder:

- Tilbuddene kan med fordel sikre, at der sammen med borgeren bliver opstillet konkrete mål for, hvordan tilbuddet understøtter borgernes uddannelse eller beskæftigelse. Ligeledes kan tilbuddet med fordel følge op på disse mål i forhold til borgerens deltagelse i eksempelvis uddannelse, beskyttet beskæftigelse, eller dagtilbud i form af aktivitets- og samværstilbud. Socialtilsyn Nord anerkender, at det for visse tilbud med særlige målgrupper kun i begrænset omfang er muligt at opsætte mål, der understøtter uddannelse og beskæftigelse. Det påhviler dog fortsat tilbuddene at arbejde målrettet med dette og afdække behov og muligheder.
- Private tilbud stiftet som en fond kan med fordel i højere grad sikre en aktiv og kompetent bestyrelse, som er sammensat ud fra kravene i fondens vedtægt, samt at vedtægterne overholder lov om socialtilsyn.

- Tilbud kan med fordel udvikle på egen praksis, i forhold til at sikre intern læring og opfølgning på magtanvendelsesepisoder. Ligeledes kan de undersøge, om deres indberetningspraksis er tilstrækkelig, både i forhold til rettidig indberetning til socialtilsynet, og korrekt udfyldning af indberetningsskemaet.
- Tilbud kan med fordel have fokus på at sikre den pædagogiske praksis ikke ubevidst indskrænker borgerens ret til selvbestemmelse og privatliv. En del påbud relaterer sig til dette.

Børne- og ungetilbud

Under kategorien "børne- og ungetilbud" indgår de tilbud, som er godkendt til aldersgruppen 0-18 år (med efterværn til 23. år), og repræsenterer både sikrede institutioner, åbne døgntilbud og private opholdssteder. De fleste af tilbuddene er godkendt som et privat opholdssted, mens cirka en fjerdedel er kommunale og regionale døgninstitutioner.

I 2017 førte Socialtilsyn Nord tilsyn med 61 tilbud på børnetilbudsområdet, hvoraf 11 ophørte i løbet af året og to nye blev godkendt. Der blev ikke tilbagekaldt nogen godkendelser hos børne- og ungetilbud, ligesom der heller ikke blev udstedt nogen påbud eller skærpet tilsyn.

Nedenstående to tabeller forholder sig til de gennemsnitlige bedømmelser i de syv temaer i kvalitetsmodellen, samt udvalgte indikatorer, som har haft størst udvikling i 2017 eller som er relevant at fremhæve.

Tabel 3. Gennemsnitlige indikatorbedømmelser fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen for børnetilbudsområdet, på en skala fra 1 til 5.

År	Temaer fra kvalitetsmodellen						
	Uddannelse og beskæftigelse	Selvstændighed og relationer	Målgrupper, metoder og resultater	Sundhed og trivsel	Organisation og ledelse	Kompetencer	Fysiske rammer
2017	4,3	4,4	4,6	4,6	4,4	4,6	4,7
2016	4,5	4,5	4,5	4,5	4,2	4,7	4,7
Forskel	+0,1	-0,1	-0,1	+0,1	+0,2	-0,1	0

Tabel 4. Bedømmelse af hvorvidt tilbuddet har opfyldt indikator 5.a, 5.b, 6.b, 8.c og 9.b i 2016-2017, på en skala fra 1 til 5.

År	Indikator 5.b <i>Borgeren har med støtte fra tilbuddet adgang til relevante sundhedsydelser</i>	Indikator 5.a <i>Borgerne trives i tilbuddet</i>	Indikator 6.b <i>Tilbuddet kan håndtere eventuelle magtanvendelser ved at dokumentere og følge op på disse med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen.</i>	Indikator 8.c <i>Tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse</i>	Indikator 9.b <i>Personalegennemstrømningen på tilbuddet er ikke på højere niveau end sammenlignelige arbejdspladser</i>
2017	4,9	4,6	4,5	4,3	4,1
2016	4,9	4,6	3,3	3,7	4,1
Forskel	0	0	+1,2	+0,6	0

Tabel 3 viser kvalitetsbedømmelser fra 2016- og 2017-tilsynene, fordelt på de syv temaer i kvalitetsmodellen. Som det fremgår, har de gennemsnitlige kvalitetsbedømmelser på temaniveau ikke rykket markant på sig. Det er generelt nogle fine bedømmelser, hvor flere af temaerne bedømmes i den helt høje ende af skalaen.

Tabel 4 viser udvalgte indikatorer, hvor der er sket enten en markant bedømmelsesændring enten som følge af en kvalitetsudvikling eller ændret registreringspraksis. Derudover er medtaget indikatorbedømmelser som Socialtilsyn Nord på baggrund af datatræk har fundet relevant at medtage.

- **Indikator 5.a** vedrørende trivsel og **indikator 5.b** vedrørende adgang til sundhedsydelser er bedømt til i meget høj grad at være opfyldt. Det er en flot bedømmelse, især når man tænker på, at den beror på næsten 90 tilsynsrapporter fra 2017.
- Ligesom med voksenområdet, er der sket en markant stigning i bedømmelsen af **indikator 6.b**, der handler om magtanvendelser. Som på voksenområdet, skyldes stigningen også den ændring af indikatorordlyden, der skete i forbindelse med midtvejsevalueringen i 2016.
- **Indikator 8.c** vedrørende om tilbuddene har en aktiv og kompetent bestyrelse handler om de relativt få tilbud, som er stiftet som private fonde. På dette område er der sket en mærkbar kvalitetsudvikling siden 2016.
- **Indikator 9.b** handler om personalegennemstrømning og er med til at belyse, om børn og unge, som er anbragt, har en kontinuerlig kontakt til de samme medarbejdere på tilbuddene. Indikatoren er både i 2016 og 2017 bedømt til 4,1 ud af 5.

Socialtilsyn Nord har i 2017 i 21 tilfælde vurderet om godkendelsesrammen på et børn- og ungetilbud skulle ændres eller der skulle gives dispensation i en begrænset periode. I 2017 handlede størstedelen af ændringerne om:

- Dispensation i forhold til en konkret borger, eller overbelægning af antal pladser
- Udvidelse af målgruppegodkendelsen, så tilbuddet kan modtage nye borgere med støttebehov uden for den nuværende godkendelse.
- Godkendelse af nye fysiske rammer

Socialtilsyn Nord oplever på baggrund af ovenstående kilder vedrørende ansøgninger om væsentlige ændringer, at tilbuddene fokuserer på tilpasning af både godkendelsesrammen såvel som de fysiske rammer, for at tilgodese borgernes behov og efterspørgsel fra kommunerne. Behovet for ændringerne opstår ofte på baggrund af, at tilbuddene har en konkret henvendelse fra anbringende kommuner. Socialtilsyn Nord oplever generelt, at tilbuddene er bevidste om, at det kræver socialtilsynets godkendelse, førend de etablerer nye pladser eller nye fysiske rammer.

Eksempler på godkendelsesændringer på børneområdet:

Udvide fysiske rammer så det tilgodeser borgerne behov

En af de unge, der aktuelt bor på tilbuddet, er så dårlig fungerende, at han ikke kan bo sammen med andre. Det hæmmer både hans egen og de øvrige unges udvikling og trivsel. Tilbuddet ønsker at blive godkendt til en afdeling mere i et andet hus til den konkrete unge. De har aktuelt stor efterspørgsel på den pladstype, som vil blive frigivet i den eksisterende afdeling, når den konkrete unge flytter ind i den nye afdeling, og har pt. en ung, der står og venter på at kunne flytte ind. Socialtilsyn Nord har besøgt den nye afdeling og imødekommet ansøgningen.

Reducere målgruppen men opnormere pladsantal

Målgruppen er børn og unge med ADHD, omsorgssvigtede, børn og unge, der har været udsat for krænkende eller seksuelle overgreb, og har tilknytningsforstyrrelser. Fælles for de unge er, at deres udvikling, følelsesmæssigt, intellektuelt og socialt ikke svarer til deres fysiske alder. Tilbuddet ønsker at opnormere med to pladser men samtidig nedsætte aldersgruppen så de bliver mere specialiseret. Socialtilsyn Nord vurderer, at de fysiske rammer godt kan rumme de to ekstra børn, tilbuddet er velfungerende og har opmærksomhed på at tilgodese alle børnene og tilpasse medarbejdernes kompetencer hertil. Ansøgning imødekommet.

På baggrund af data om tilbuddene, ansøgninger om væsentlige ændringer, indikatorbedømmelser og tilsynskonsulenternes vurderinger, er det Socialtilsyn Nord vurdering, at kvaliteten på børne- og ungetilbud generelt er høj. Tilbuddene har fokus på forhold, som har betydning for børnenes fysiske og mentale sundhed, at børnene får den nødvendige støtte, og har adgang til sundhedsydelser. Ligeledes oplever Socialtilsyn Nord, at tilbuddene gør en stor

indsats for at sikre gode og hjemlige fysiske rammer, og at børnene får udviklet deres sociale og uddannelsesmæssige kompetencer.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale hos børnetilbuddene indenfor nedenstående områder:

- Tilbuddene kan med fordel arbejde videre med deres registreringspraksis og læring af magtanvendelser. Socialtilsyn Nord oplever en positiv udvikling på området, men der modtages fortsat indberetninger om magtanvendelser, som er ufuldstændigt udfyldt eller ikke er rettidigt indsendt.
- Tilbuddene kan med fordel arbejde for at sikre en så lav personalegennemstrømning som muligt, med henblik på at sikre, at de anbragte børn og unge har en kontinuerlig kontakt og tilknytning til det pædagogiske personale.

Blandet tilbud til både børn, unge og voksne

Under kategorien "blandet tilbud", indgår de tilbud, der er godkendt til både børn, unge og voksne. For de fleste gælder det, at tilbuddene foruden børn og unge er godkendt til midlertidige anbringelser af voksne. Det kan eksempelvis være krisecentre for mødre og deres børn, alkoholbehandlingstilbud for både unge og voksne, eller tilbud hvor der arbejdes med, at den unge voksne snart skal over i egen bolig.

I 2017 førte Socialtilsyn Nord tilsyn med 58 tilbud på området, hvoraf to ophørte i løbet af året, et tilbud fik tilbagekaldt sin godkendelse, og to nye blev godkendt. Derudover blev der udstedt 14 påbud, og til sammenligning med 2016, hvor der blev udstedt fire påbud, er det en markant stigning i antallet af påbud. Alle påbud udstedt på området i 2017, var i forbindelse med skærpet tilsyn og vedrører det samme tilbud, som efterfølgende er ophørt. Det er altså ikke en afspejling af den generelle kvalitet på området.

Nedenstående to tabeller forholder sig til de gennemsnitlige bedømmelser de syv temaer i kvalitetsmodellen, samt udvalgte indikatorer, som har haft størst udvikling i 2017 eller som er relevant at fremhæve.

Tabel 5. Gennemsnitlige indikatorbedømmelser fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen på en skala fra 1 til 5, for tilbud til både voksne og børn.

År	Temaer fra kvalitetsmodellen						
	Uddannelse og beskæftigelse	Selvstændighed og relationer	Målgrupper, metoder og resultater	Sundhed og trivsel	Organisation og ledelse	Kompetencer	Fysiske rammer
2017	4,1	4,5	4,6	4,6	4,3	4,6	4,7
2016	4,2	4,3	4,6	4,3	4,3	4,5	4,6
Forskel	-0,1	+0,2	0	+0,3	0	+0,1	+0,1

Tabel 6. Bedømmelse af hvorvidt tilbuddet har opfyldt indikator 1.a, 1.d, 2.c og 5.b i 2016-2017, på en skala fra 1 til 5.

År	Indikator 1.a <i>Tilbuddet opstiller i samarbejde med borgerne konkrete mål for borgernes skolegang, uddannelse eller beskæftigelse, og der følges op herpå</i>	Indikator 1.d <i>Børnene/de unge i tilbuddet har et stabilt fremmøde i deres undervisningstilbud, uddannelses tilbud eller beskæftigelse. Medfølgende børn på voksentilbud er i dag- eller undervisningstilbud</i>	Indikator 2.c <i>Borgerne har med udgangspunkt i deres ønsker og behov herfor kontakt til og samvær med deres familie og netværk i dagligdagen</i>	Indikator 5.b <i>Borgeren har med støtte fra tilbuddet adgang til relevante sundhedsydelse</i>
2017	4,2	3,8	4,9	5,0
2016	4,5	3,8	4,7	4,8
Forskel	-0,3	0	+0,2	+0,2

Tabel 5 viser kvalitetsbedømmelser fra 2016- og 2017-tilsynene, fordelt på de syv temaer i kvalitetsmodellen. Som det fremgår, har der i 2017 ikke vist sig en synlig forskel på temaniveau. Selv om bedømmelsen ligger en smule højere end hos tilbud kun til voksne, så er tema 1 vedrørende uddannelse og beskæftigelse, også her dét tema, som skiller sig ud med en lavere bedømmelse end de øvrige.

Tabel 6 viser udvalgte indikatorer, hvor der er sket enten en markant bedømmelsesændring enten som følge af en kvalitetsudvikling eller ændret registreringspraksis. Derudover er medtaget indikatorbedømmelser som Socialtilsyn Nord på baggrund af datatræk har fundet relevant at medtage.

- **Indikator 1.a og 1.d** handler om, at tilbuddene i samarbejde med borgeren får opstillet konkrete mål i forhold til uddannelse og beskæftigelse, som sikrer, at tilbuddet støtter borgerne bedst muligt og at der dermed kan opnås stabilt fremmøde. I indikator 1.a er bedømmelsen faldet en smule siden 2016, mens den i indikator 1.d ligger på samme niveau. Bedømmelserne i 2017 beror på ca. 100 tilsynsrapporter for hver af

indikatorerne, så der vil være nogle tilbud, som har forbedret indsatsen på lige præcis dette område, og andre som fortsat bør arbejde med at styrke indsatsen.

- **Indikator 2.c** der handler om kontakt til familie og netværk i dagligdagen og bedømmes til 4,9 ud af 5, baseret på næsten 100 tilsynsrapporter. Det er en stigning siden 2016 og er en meget flot bedømmelse.
- **Indikator 5.b** handler om borgernes adgang til sundhedsydelser og er bedømt til 5 ud af 5, hvilket er en stigning siden 2016 og en flot bedømmelse, der ikke kan blive bedre.

Socialtilsyn Nord har i 2017 i 24 tilfælde vurderet om godkendelsesrammen på et blandet tilbud skulle ændres eller der skulle gives dispensation i en begrænset periode. Tilbuddene er godkendt til en bestemt målgruppe, indsats, fysiske rammer mv. Godkendelsen er givet ud fra, hvilke ønsker tilbuddet i sin tid havde men også socialtilsynets vurdering af deres samlede kompetencer. Det er ikke usædvanligt, at tilbud efter noget tid eller hvis deres behov ændrer sig, ansøger om at få ændret deres godkendelse. Ansøgningerne kan fortælle os noget om hvilke udviklingstendenser, der er på området, og tilbuddenes evne til at tilpasse sig borgernes behov. I 2017 handlede ændringerne om:

- Godkendelse af nye fysiske rammer
- Sammenlægning af tilbud
- Udvidelse af antal pladser eller målgruppen

Socialtilsyn Nord oplever på baggrund af ovenstående kilder vedrørende ansøgninger om væsentlige ændringer, at tilbuds- og organisations sammensætninger er generiske. Nogle kommunale tilbud ønsker eksempelvis at sammenlægge sig for at opnå en bedre personale -og ledelsesfordeling, andre får nye lokaler eller opgraderer eksisterende.

Eksempler på godkendelsesændringer hos tilbud til både voksne og børn:

Ændret fysiske rammer samtidig med udvidelse af målgruppen

Socialtilsynet havde været i dialog med et tilbud, som havde borgere indskrevet uden for deres godkendte målgruppe. I forbindelse med varsling af påbud valgte tilbuddet at ansøge om en væsentlig ændring, hvor de ønskede godkendelse til flere målgrupper, mod at de fik etableret aldersopdelte afdelinger. Socialtilsyn Nord vurderede, at de derved kunne imødekomme borgernes forskellige behov, og ansøgningen blev godkendt.

Delvis afslag vedr. fleksible pladser

Tilbuddet havde ansøgt om udvidelse af målgruppen til også at omfatte dagtilbud, samt en ny fleksibel plads, der kan veksle mellem § 66, stk. 1, nr. 5. til børn og § 107 (midlertidigt ophold til voksne). Socialtilsynet vurderede, at tilbuddet godt kunne godkendes til at omfatte dagtilbud, men gav afslag på, at de fik en fleksibel plads. Afslaget blev begrundet med, at tilbuddets fysiske rammer ikke kunne tilgodese borgerens behov samt tilstrækkelig forhindre eventuel vold og overgreb. Ansøgningen blev imødekommet med delvist afslag.

På baggrund af data om tilbuddene, ansøgninger om væsentlige ændringer, indikatorbedømmelser og tilsynskonsulenternes vurderinger, er det Socialtilsyn Nord vurdering, at kvaliteten på tilbud til både børn, unge og voksne er høj. Der er ikke nogen indikation af, at tilbud som leverer indsats på tværs af aldersskellet 18 år, yder en dårligere eller bedre indsats end øvrige tilbud. Godkendelsesrammen er altid en konkret vurdering som socialtilsynet sammen med tilbuddet fastlægger, og som tager afsæt i borgernes behov, tilbuddets kompetencer, og organisationens samlede kvalitet. Det er vigtigt at have tilbud som kan rumme både børn og deres forældre, samt børn der krydser 18. årsskellet, men hvor de kan forblive på tilbuddet lidt endnu og dermed gøre overgangen til voksenlivet lettere.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale hos de blandede tilbud i forhold til nedenstående område:

- Tilbuddene kan med fordel udvikle deres praksis, når det drejer sig om at understøtte børnene og de voksnes fremmøde til undervisning, uddannelse og beskæftigelsestilbud. Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i denne tilbudstype er et mere ustabil fremmøde end ved rene børnetilbud. Ud fra den observation, kan tilbuddene med fordel se på, om det særligt er den voksne målgruppe i de blandede tilbud, som der skal fokuseres mere på.

Plejefamilier

Der er flere måder at være plejefamilie på, og det afhænger af, hvad man er blevet godkendt til. Socialtilsynets godkender og fører tilsyn med **kommunale plejefamilier og generelt godkendte plejefamilier**. Sidstnævnte udgør langt størstedelen. Generelt godkendte plejefamilier bliver godkendt til at løse en opgave ud fra en konkret vurdering af deres kompetencer. Herfra kan alle kommuner i landet i teorien ansatte dem til at løse en plejeopgave. Kommunale plejefamilier er plejefamilier, der i kraft af deres kompetencer og kvalifikationer er godkendt til at have særligt behandlingskrævende børn i pleje. De har typisk nogle særlige forudsætninger i form af lang erfaring med familieplejerhvervet eller en særlig uddannelse, og hvor den ene plejeforælder typisk er fuldtidsansat til opgaven. Til sidst er der konkret godkendte plejefamilier, som kommuner selv godkender til et konkret plejebarn, men som ikke må påtage sig andre plejeopgaver.

Når Socialtilsyn Nord godkender en plejefamilie, vurderes i hvor høj grad de kan leve op til indikatorerne i kvalitetsmodellen. Kvalitetsmodellen stiller til dels andre krav til plejefamilier end til anbringelsesinstitutioner og opholdssteder. Samtidig med at socialtilsynet vurderer, hvorvidt plejefamilien kan leve op til kvalitetsmodellens krav, afgøres hvor mange børn plejefamilierne kan godkendes til at få i pleje, belastningsgraden af de børn de må modtage og målgruppen. Det sker i dialog med plejefamilien, hvor også deres egne ønsker skal tages i betragtning.

I løbet af 2017 førte Socialtilsyn Nord tilsyn med 1.181 plejefamilier, hvoraf 133 ophørte i løbet af året, otte plejefamilier fik tilbagekaldt deres godkendelse og 102 nye plejefamilier blev godkendt, alle uden vilkår. 16% af de i alt 141 plejefamilier som stoppede, skyldes at de ikke havde haft plejeopgaver i 3 år, hvorefter deres godkendelse automatisk bortfalder. 79% af de ophørte godkendelser skete på baggrund af plejefamiliernes eget ønske om at stoppe, og de resterende 5% ophørte på baggrund af en afgørelse truffet af Socialtilsyn Nord. Der blev ikke udstedt påbud eller skærpet tilsyn på plejefamilieområdet i 2017.

Nedenstående to tabeller forholder sig til de gennemsnitlige bedømmelser de syv temaer i kvalitetsmodellen, samt udvalgte indikatorer, som har haft størst udvikling i 2017 eller som er relevant at fremhæve.

Tabel 7. Gennemsnitlige indikatorbedømmelser fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen for plejefamilier, på en skala fra 1 til 5.

År	Temaer fra kvalitetsmodellen						
	Uddannelse og beskæftigelse	Selvstændighed og relationer	Målgrupper, metoder og resultater	Sundhed og trivsel	Familiestruktur og familiedynamik	Kompetencer	Fysiske rammer
2017	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3	4,4
2016	4,1	4,1	4,0	4,2	4,3	4,3	4,3
Forskel	0	+0,1	0	0	-0,1	0	+0,1

Tabel 8. Bedømmelse af hvorvidt tilbuddet har opfyldt indikator 5.b, 6.b, 8.c og 9.b i 2016-2017, på en skala fra 1 til 5.

År	Indikator 4.a <i>Plejefamilien kender de mål, der er opstillet for anbringelsen eller aflastningsopholdet i barnets handleplan</i>	Indikator 5.b <i>Barnet har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv og på hverdagen i plejefamilien i overensstemmelse med alder og modenhed</i>	Indikator 6.a <i>Barnet trives i plejefamilien</i>	Indikator 8.b <i>Plejefamilien er kompetente til at drage omsorg for barnets særlige behov, udvikling og opdragelse</i>	Indikator 8.d <i>Plejefamilien har fokus på kontinuerligt at udvikle nødvendige kompetencer i forhold til plejeopgaven</i>
2017	4,1	4,3	4,2	4,2	4,6
2016	4,0	4,3	4,2	4,2	4,6
Forskel	+0,1	0	0	0	0

Tabel 7 viser kvalitetsbedømmelser fra 2016- og 2017-tilsynene, fordelt på de syv temaer i kvalitetsmodellen. Som det fremgår, har de gennemsnitlige kvalitetsbedømmelser på temaniveau ikke rykket markant på sig. På en skala fra 1 til 5, ligger temavurderingerne mellem 4,1 og 4,3, hvilket er lavere end hos børneinstitutionerne- og opholdsstederne. Der er ikke sket nogen markant ændring mellem 2016 og 2017 på indikatorniveau.

Tabel 8 viser udvalgte indikatorer, hvor der er sket enten en markant bedømmelsesændring enten som følge af en kvalitetsudvikling eller ændret registreringspraksis. Derudover er medtaget indikatorbedømmelser som Socialtilsyn Nord på baggrund af datatræk har fundet relevant at medtage.

- **Indikator 4.a** handler om, at plejefamilien kender deres plejeopgave. Når et barn anbringes i en plejefamilie, skal kommunen udarbejde nogle konkrete handleplansmål for barnet. Handleplansmål vedrører formålet med anbringelsen og skal sikre, at der arbejdes med barnets individuelle og konkrete vanskeligheder. Indikatoren er bedømt til 4,1 ud af 5. I de tilfælde hvor der scores lavt på denne indikator, kan det eksempelvis skyldes, at plejefamilien ikke kender de konkrete handleplansmål, der er udarbejdet eller at den anbringende kommune ikke har fået udarbejdet en konkret handleplan for barnet og der derfor ikke er nogen handleplansmål at kende. Socialtilsyn Nord har tidligere gjort opmærksom på problemstillingen, og oplever generelt at både plejefamilierne og anbringende kommuner har fokus på udarbejdelsen af handleplaner.
- **Indikator 5.b og 6.a** vedrører barnets trivsel og mulighed for at have medbestemmelse. Indikator 5.b er bedømt til 4,3, og indikator 6.a til 4,2 ud af 5. Udover manglende medbestemmelse, kan manglende trivsel skyldes, hvis plejebarnet er nyligt anbragt i plejefamilien.
- **Indikator 8.b og 8.d** handler om plejefamiliens kompetencer. Når indikator 8.d bedømmes højere end indikator 8.b, skyldes det, at plejefamilierne ønsker og har fokus på at udvikle deres kompetencer, men det er ikke altid muligt for dem. Socialtilsyn Nord oplever, at nogle plejefamilier fortæller, at de har behov for mere uddannelse i forhold til en konkret plejeopgave, men at det de efterspørger, ikke udbydes af den anbringende kommune. Tilsynskonsulenterne fortæller endvidere, at der er forskel på plejefamiliens tilfredshed med anbringende kommune, hvor nogle oplever at få tilbudt kurser med gode undervisere og relevant undervisningsniveau. Andre plejefamilier fortæller, at de har deltaget i kurser sammen med plejefamilier med mange forskellige kompetence-niveauer, og indholdet af kurset ikke var relevant for den konkrete familie.

Nedenstående afsnit omhandler den organisatoriske og faglige udvikling på området i 2017, som Socialtilsynet belyser med en analyse af antallet af, og baggrunde for, ændringer af eksisterende godkendelser. Socialtilsyn Nord har i 2017 i 180 tilfælde vurderet om en plejefamilies godkendelsesramme skulle ændres. Det svarer til næsten 15% af plejefamilierne. I mange tilfælde har det været på baggrund af plejefamiliens eget ønske, hvor de har ansøgt om at få ændret deres godkendelse. I de tilfælde hvor plejefamilien selv har ansøgt om at få ændret deres godkendelse, har det primært drejet sig om udvidelse af deres eksisterende godkendelsesramme, og langt de fleste af ansøgningerne blev imødekommet. Socialtilsyn Nord har også nedsat enkelte godkendelser, både på egen foranledning og efter plejefamiliens eget ønske. Det har blandt andet drejet sig om, at plejefamiliens overskud ændrede sig eksempelvis som følge af sygdom, eller at de ikke havde de nødvendige kompetencer. I 2017 handlede langt størstedelen af ansøgningerne om:

- udvidelse af belastningsgraden så de må modtage plejebørn med højere belastningsgrad
- udvidelse af antallet af pladser (plejebørn de må have i pleje)
- udvidelse af aldersgruppen hos de børn de må modtage,

Socialtilsyn Nord vurderer på baggrund af ansøgningerne om væsentlige ændringer og dispensationer, at det oftest handler om plejefamilier, som gerne vil påtage sig større eller mere krævende plejeopgaver. Når en plejefamilie ønsker at udvide sin godkendelsesramme, kan det handle om, at de nu har reel erfaring og ved mere om, hvad opgaven indebærer. Det kan også være, at det barn, som de har fået i pleje, viser sig at have et større plejebehov end først antaget, og plejefamilien derfor gerne vil udvide deres godkendelse, og beholde barnet i pleje. Der er også tilfælde, hvor plejefamilien ønsker at tilpasse deres godkendelse på baggrund af en konkrete henvendelse, som de har fået fra en anbringende kommune.

Eksempler på godkendelsesændringer hos plejefamilier

Ændring af godkendelsen vedrørende belastningsgrad og målgruppe

Plejefamilien er godkendt til et barn i døgnpleje i alderen 6-14 år og to børn i aflastning i alderen 5-18 år, alle med middel belastningsgrad. Plejefamilien har søgt om udvidelse af deres godkendelsesramme til i stedet at omfatte to børn med middel belastning, og begge i døgnpleje. Ansøgningen blev imødekommet.

Nedsættelse af godkendelsesramme efter plejefamiliens ønske

Plejefamilien er godkendt til fire døgnpladser, og har pt. to børn i pleje. De ønsker at få nedsat deres godkendelse, da deres nuværende plejeopgave bliver den sidste. Plejefar er gået på efterløn og plejemor forventer at gå på efterløn. Ansøgningen imødekommes, hvor deres godkendelse sættes ned til to døgnpladser, så det matcher deres nuværende opgave.

Nedsættelse af godkendelsesrammen grundet kompetencer.

Plejefamilien er godkendt til to døgnpladser til høj belastning og en døgnplads til højeste belastning. Det vurderes, at der ikke er de nødvendige kompetencer til stede for tre plejebørn med så høj belastningsgrad. Det skyldes blandt andet, at kommunen for det ene plejebarn har vurderet, at barnet ikke har udviklet sig på de parametre, der er ønsket og beskrevet i handleplanen. Socialtilsynet afgjorde, at plejefamiliens godkendelse blev ændret til i stedet at omfatte et barn med høj belastning og to børn med middel belastning.

Otte plejefamilier fik tilbagekaldt deres godkendelse i 2017. Det er proportionelt meget lavt sammenlignet med den samlede portefølje, som omhandler 1.040 plejefamilier. Det skyldes primært ændringer i samlivsforhold – eksempelvis en skilsmisse, som gør, at de ikke kan opretholde godkendelsen, idet det påvirker både de økonomiske, fysiske og kompetencegivende rammer, som de oprindeligt er blevet godkendt til. Hvis familien har børn i pleje, vil den ene plejeforælder eller begge ofte ansøge om at blive godkendt som plejefamilie. Socialtilsynet kan

også vælge at tilbagekalde en godkendelse, hvis socialtilsynet bliver bekendt med så bekymrende oplysninger, hvor det vurderes, at plejebarnets sikkerhed eller trivsel er i fare.

Antallet af nyansøgere, som trækker sig er forholdsvis lavt, hvilket tyder på, at plejefamilierne har gjort sig nogle gode overvejelser om, hvad plejeopgaven indeholder, inden de ansøger. Samtidig med, at der bliver godkendt nye plejefamilier, er der en naturlig afgang, som skyldes plejeforældrenes alder eller at deres plejebørn flytter hjemmefra. Antallet af plejefamilier, som ophører, er højere end nye plejefamilier, som bliver godkendt. Det er dog ikke muligt at drage den konklusion, at der så er færre pladser til plejebørn. Samtidig med, at Socialtilsyn Nord godkender nye plejefamilier, godkendes også ansøgninger om ændringer af eksisterende plejefamiliers godkendelser. Både i udvidelse af antal pladser, men også intensivering af hvor behandlingskrævende plejebørnene må være.

På baggrund af data om plejefamilierne, ansøgninger om væsentlige ændringer, indikatorbedømmelser og tilsynskonsulenternes vurderinger er det Socialtilsyn Nord vurdering, at kvaliteten hos plejefamilier generelt er god. I forhold til de syv temaer fra kvalitetsmodellen, fremgår det, at plejefamilierne understøtter plejebørnenes udvikling, sikrer en god trivsel, og yder dagligt omsorg og hjælp. Tilsynskonsulenterne fortæller, at de i stigende grad i 2017 har oplevet, at plejefamilierne kender de relevante udviklingsmål fra barnets handleplan, og at flere plejefamilier sikrer barnets privatliv ved at give dem et selvstændigt værelse.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale hos plejefamilierne i forhold til nedenstående områder:

- Plejefamilierne kan med fordel have et fortsat fokus på altid at have kendskab til og kunne redegøre for handleplansmålene i barnets handleplan
- Plejefamilierne kan med fordel evaluere på, om de kontinuerligt opsøger ny viden vedrørende plejebørn og indsatser. Anbringende kommune tilbyder kurser til plejefamilierne, - også kurser som ikke nødvendigvis er relevante for dét barn, som plejefamilien har i pleje pt., men kurser der kan blive det i forhold til eventuelt fremtidige plejeopgaver.

Alkoholbehand- lingstilbud

For første gang kan vi danne os et samlet billede af kvaliteten og de organisatoriske forhold på behandlingssteder, der tilbyder alkoholbehandling.

Socialtilsynets opgave

Tilbud som yder alkoholmisbrug jf. § 141 i sundhedsloven (ambulante, dag- eller døgnbehandling) skal godkendes af socialtilsynet og er omfattet af socialtilsynets tilsynsmyndighed. I lighed med krisecentre kan borgere frivilligt og anonymt henvende sig til et alkoholbehandlingstilbud. Alkoholbehandlingstilbud drives af kommunen eller et privat tilbud, som har en driftsaftale med mindst én kommune. Behandlingstilbuddene blev omfattet af lov om socialtilsyn i 2016, og socialtilsynene fik to år til at gennemføre en "regodkendelses"-proces, og afgøre, om tilbuddene opfylder kriterierne i socialtilsynets lovbestemte kvalitetsmodel, og derved kan opretholde deres eksisterende godkendelse. Socialtilsyn Nord vurderede i perioden i alt 17 alkoholbehandlingstilbud⁸.

Resultat af regodkendelsen af alle alkoholbehandlingstilbud

Nedenstående tabeller viser først og fremmest hvor mange alkoholbehandlingstilbud Socialtilsyn Nord skulle regodkende, samt resultatet af regodkendelsesprocessen to år senere. Der er skelnet imellem alkoholbehandling på et integreret misbrugsbehandlingstilbud, som ligeledes tilbyder stofmisbrugsbehandling efter § 101 i serviceloven, og derfor allerede var en del af socialtilsynet, - og så tilbud der ikke tidligere var omfattet af socialtilsyn, idet de udelukkende tilbyder alkoholbehandling. Ligeledes er der skelnet mellem private behandlingstilbud, som har en driftsaftale

⁸ 16 eksisterende tilbud og 1 ansøgning om nygodkendelse.

De adspurgte borgere beskriver, at de trives med behandlingstilbuddet, f.eks.

"...oplevelsen af, at nu tror jeg på, at jeg kan komme videre med mit liv"

•••
Uddrag fra
tilsynsrapport

med en kommune, og offentlige tilbud (kommunale og regionale). Foruden de eksisterende tilbud, modtog socialtilsynet også en ansøgning om nygodkendelse.

Tabel 9. Tilbud som tilbyder alkoholbehandling den 1.1.2016 og den 31.12.2017

Tilbudstyper	Antal den 1.1.2016			Antal den 31.12.2017		
	Off.	Private	I alt	Off.	Private	I alt
Tilbud som udelukkende tilbyder alkoholbehandling	1	4	5	1	0	1
Afdeling på et integreret misbrugsbehandlingstilbud	9	2	11	9	1	10
Nye tilbud som blev godkendt til at levere alkoholbehandling					1	1
I alt	10	6	16	10	2	12

Tabel 10. Resultat af regodkendelsesprocessen pr. 31.12.2017

Resultat	2017
Godkendt ⁹	11
Nyt tilbud	1
Blev ikke godkendt	3
Ophørte af egen drift	2

Som det fremgår i tabellen, var der 16 tilbud med en eksisterende godkendelse til at tilbyde alkoholbehandling efter § 141 i sundhedsloven og som skulle regodkendes af Socialtilsyn Nord i perioden 2016-2017. To af tilbuddene ønskede selv at ophøre; det ene fordi det udelukkende solgte alkoholbehandling til private¹⁰, og det andet fordi tilbuddet ønskede at ansøge om nygodkendelse med et ændret juridiske grundlag. Af de tre tilbud, som ikke blev regodkendt, skyldes det en uholdbar juridiske konstruktion hos to af dem, og kvalitetsmangler indenfor blandt andet ledelse og behandlingsmetoder hos det tredje.

⁹ 1 tilbud ansøgte den 22. december 2017 om regodkendelse for den af deres afdelinger som tilbød alkoholbehandling. Socialtilsyn Nord kunne derfor ikke nå at behandle ansøgningen i 2017 under gældende lovhjemmel, men behandlede den i stedet i 2018 som en væsentlig ændring.

¹⁰ Alkoholbehandlingstilbud skal kun godkendes af socialtilsynet såfremt det ønsker at indgå i den kommunale forsyning, hvor alle borgere anonymt kan henvende sig til tilbuddet, og kommunen betaler for behandlingen.

Oversigt over hvordan tilbuddene har organiseret sig

Tabel 11 viser hvor mange adresser og afdelinger behandlingstilbuddene fordeler sig på, og giver derved en fornemmelse af hvor store tilbuddene er. Det er ikke nødvendigvis alle afdelinger på tilbuddet, som tilbyder alkoholbehandling – de kan eksempelvis også tilbyde stofmisbrugsbehandling. Tabel 12 viser, hvor mange pladser tilbuddene i gennemsnit er godkendt til, enten efter servicelovens § 101, der omhandler stofmisbrug eller sundhedslovens § 141, der omhandler alkoholbehandling. Vi har valgt at inkludere begge pladstyper i optællingen, da de ofte er fleksible pladser. Diagram 1 viser, at alkoholbehandling tilbydes på enkelte mindre tilbud med få pladser, men at de fleste alkoholbehandlingstilbud er store med mere end 100 pladser. Det største af tilbuddene er godkendt til 200 ambulante alkoholbehandlingspladser.

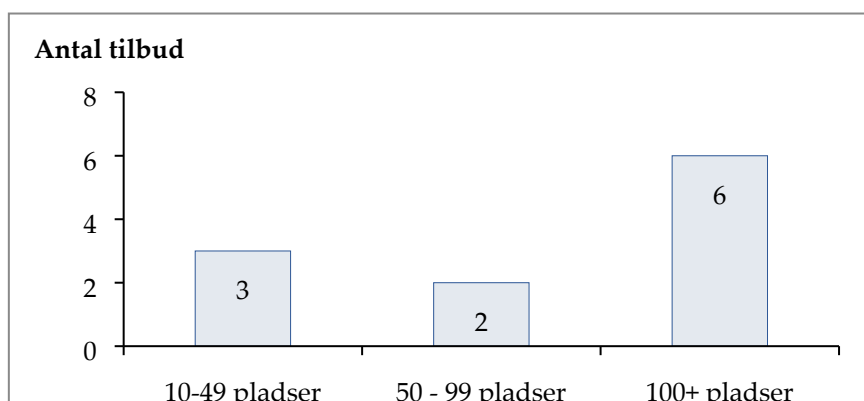
Tabel 11. Gennemsnit antal adresser og afdelinger på alkoholbehandlingstilbud pr. 31.12.2017

Gennemsnit antal afdelinger	2
Gennemsnit antal adresser	2

Tabel 12. Pladsantal i alkoholbehandlingstilbud pr. 31.12.2017

Gennemsnit antal dagpladser	7
Gennemsnit antal døgnpladser	7
Gennemsnit antal ambulante pladser	82

Diagram 1. Fordeling af tilbud ift. antallet af godkendte ambulante og døgnpladser pr. 31.12.2017

Kvaliteten på alkoholbehandlingstilbud

Socialtilsyn Nord har i perioden 2016 – 2017 undersøgt og vurderet kvaliteten på 17 behandlingstilbud i, som tilbyder alkoholbehandling¹¹. Vurderingen er foretaget med udgangspunkt i otte temaer, som beskrevet i lov om socialtilsyn. I nedenstående gennemgang af alle otte temaer, har vi benyttet os af tilsynsrapporterne, gruppeinterview med tilsynskonsulenterne, samt hvis de i forbindelse med tilsynet, har tilknyttet anbefalinger for tilbuddets videre udvikling.

Tilsynskonsulenterne skal vurdere kvaliteten på tilbuddet ud fra 23 kvalitetsindikatorer, eksempelvis om "*Borgerne trives i tilbuddet.*" Vurderingen gives i form af en *prostatekst*, hvor tilsynskonsulenten vurderer i hvor høj grad indikatoren er opfyldt, og hvad der lægges vægt på, eksempelvis borgerinterviews. Prosavurdering ledsages af en tal-bedømmelse på en skala fra 1 til 5 ud. 1 gives, når tilbuddet i meget lav grad opfylder indikatoren, og 5 når tilbuddet i meget høj grad opfylder indikatoren¹². Talbedømmelsen fungerer først og fremmest som et dialogredskab mellem socialtilsynet og tilbuddet, og kan derfor ikke selvstændigt benyttes til at bedømme tilbuddets kvalitet.

Uddannelse og beskæftigelse	Gennemsnit bedømmelse
Socialtilsynet skal vurdere, om tilbuddet under hensyn til borgernes behov og forudsætninger for udvikling, sammen med borgerne opstiller konkrete mål for at understøtter borgernes parathed og muligheder for at deltage i uddannelse eller beskæftigelse.	3,3 ud af 5 (i middel grad opfyldt)

Det overordnede mål for alkoholbehandlingstilbud er at hjælpe de tilknyttede borgere til at leve et liv uden misbrug, hvor tilknytningen til uddannelse eller arbejdsmarkedet er en væsentlig faktor for at opnå det mål. Mange som modtager alkoholbehandling er i forvejen i ordinær beskæftigelse eller uddannelsesforløb. For grupper som ikke er, har alkoholbehandlingstilbuddene for denne målgruppe ofte samarbejde med jobcentre, skoler, uddannelsessteder, familieafdeling mv.

Den gennemsnitlige bedømmelse er på 3,3 ud af 5, hvilket er relativt lavt. Årsag til den lave bedømmelse er blandt andet, at enkelte tilbud udmærket italesætter uddannelses -og beskæftigelsesmuligheder i behandlingen og interviews med socialtilsynet, men at de ikke udarbejder konkrete delmål sammen med borgeren eller dokumenterer disse. Den lave bedømmelse skyldes

¹¹ Gennemsnitsbedømmelserne er foretaget med udgangspunkt i 15 tilbud, idet ét tilbud ophørte inden Socialtilsyn Nord gennemførte en samlet kvalitetsvurdering, og ét tilbud blev nygodkendt hvor man ikke giver en tal-bedømmelse.

¹² Bedømmelsesskalaen samt alle indikatorer i kvalitetsmodellen forefindes i bilag til bekendtgørelsen om lov om socialtilsyn (BEK nr. 1251 af 13/11/2017)

også, at nogle tilbud har med svært misbrugere at gøre, som har få kompetencer der aktuelt er forenelige med uddannelses- og beskæftigelse. Der kan også være borgere, som indgår i så kortvarige behandlingsforløb, at der ikke nås at udarbejdes delmål. Det er heller ikke alle tilbud, som har systematisk registrering på, hvor mange borgere der er i beskæftigelse/uddannelse, eller hvor borgere ønsker at oplyse det til tilbuddet, hvilket også er grunden til den gennemsnitlige bedømmelse på 3,3 ud af 5.

Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at tilbuddenes indsats for at understøtte tilknytningen til arbejdsmarkedet generelt tager udgangspunkt i borgerens individuelle livssituation og omfanget af deres misbrug. Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at tilbuddene generelt arbejder aktivt og målrettet for at inkludere borgerne i samfundslivet, og at der som en del af misbrugsbehandlingen til dels er fokus på uddannelse og beskæftigelse.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale i forhold til temaet "Uddannelse og beskæftigelse" på følgende område:

- Alkoholbehandlingstilbud kan med fordel have fokus på, at der udarbejdes konkrete mål i samarbejde med borgerne i forhold til uddannelse og beskæftigelse, således at de fremgår og er dokumenteret i borgerens behandlingsplan. Selv i kortvarige behandlingsforløb eller med borgere med svært misbrug, er det vigtigt, at tilbuddet forsat arbejder for at udarbejde relevante delmål i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Selvstændighed og relationer	Gennemsnit bedømmelse
Socialtilsynet skal undersøge, om tilbuddene aktivt bidrager til at styrke borgernes deltagelse i sociale aktiviteter, deres relationer til familien og øvrige netværk, og at borgerne opnår de kompetencer det kræver, for så vidt muligt at kunne klare sig selv.	3,8 ud af 5 (i middel grad opfyldt)

Den gennemsnitlige bedømmelse på 3,8 ud af 5 er et udtryk for, at ikke alle tilbud får skrevet konkrete og individuelle mål ind i behandlingsplanen, der vedrører udvikling af borgerens sociale kompetencer. Det kan ikke tages som udtryk for, at tilbuddene ikke arbejder med at udvikle borgerens selvstændighed og relationer, da tilbuddene igennem rådgivning og behandling indirekte også gør en relevant indsats for at styrke borgernes sociale kompetencer. Tilbuddene bidrager aktivt til at styrke borgernes relationer til netværk og etablering af nye netværk udenfor et misbrugsmiljø, men det tager ikke nødvendigvis udgangspunkt i konkrete, individuelle mål opstillet sammen med borgeren.

Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at tilbuddene generelt gør en god og relevante indsats for at styrke borgernes sociale kompetencer og relationer til deres familie og netværk. Tilbuddene arbejder for, at borgerne opnår større indsigt i egne misbrugsproblematikker og personlig udvikling i forhold til at kunne leve et liv uden misbrug, blandt andet igennem individuel samtaleterapi og gruppeterapi. Temaet handler om at opbygge borgens sociale kompetencer, og her er det vigtigt med en systematisk dokumentation af effekt og opfølgning på baggrund målrettede indsatser. Formålet er at kunne følge effekten af behandlingen, identificere hvad der virker og forebygge tilbagefald.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale i forhold til temaet "Selvstændighed og relationer" på følgende område:

- Alkoholbehandlingstilbud kan med fordel styrke deres skriftlige resultatdokumentation, herunder udarbejde konkret og individuelle mål i forhold til styrkelse af borgernes sociale relationer.

Målgruppe, metoder og resultater	Gennemsnit bedømmelse
Socialtilsynet skal vurdere, om tilbuddet kan redegøre for deres faglige behandlingstilgang i forhold til målgruppen, og hvorvidt de samarbejder med relevante eksterne aktører. Ydermere skal socialtilsynet vurdere, om tilbuddets dokumenterer resultaterne af behandlingen, i forhold til de konkrete mål der er sat for den enkelte borgeres udvikling.	4,6 ud af 5 (i høj grad opfyldt)

Sundhed og trivsel	Gennemsnit bedømmelse
Socialtilsynet skal vurdere, om tilbuddet sikrer at borgerne trives på tilbuddet, har indflydelse på beslutninger om dem selv og hverdagen, og at de bliver hørt, respekteret og anerkendt. Ligeledes skal tilbuddet støtte borgerne i at få adgang til relevante sundhedsydelser, og at tilbuddet har den relevante viden om sundhed, bl.a. i udarbejdelse af deres overgrebsforebyggelsesplaner.	4,7 ud af 5 (i høj grad opfyldt)

Flere af kvalitetsindikatorerne inden for temaet "Målgruppe, metoder og resultater" blev i forbindelse med evaluering af lov om socialtilsyn i 2016 overflyttet til det nye tema "Sundhed og trivsel". Socialtilsyn Nord behandler i årsrapportens kvalitetsvurdering derfor de to temaer sammen¹³.

¹³ I nærværende årsrapport udregnes gennemsnitsbedømmelsen med afsæt i det tema indikatorerne er tilknyttet pr. 31.12.2017.

Socialtilsyn Nord vurderer, at tilbuddene generelt har en høj kvalitet i forhold til de to temaer, ud fra bedømmelserne på 4,6/4,7. Der arbejdes med forskellige relevante behandlingsmetoder og terapi, og der er generelt et tæt samarbejde med henvisende sagsbehandlere. Flere alkoholbehandlingstilbud er eksempelvis påbegyndt et mere målrettet arbejde med at indføre familieorienteret behandling. Tilbud med borgere i forskellige aldre – både unge og voksne, og borgere med mindre og større misbrug, forstår at tilpasse behandlingsforløbene individuelt. Der er generelt stor opmærksomhed på sund kost, motion og social færdighedstræning. Socialtilsyn Nord vurderer endvidere, at tilbuddene generelt har fokus på at understøtte borgernes sundhed og trivsel. Borgerne fortæller, at de trives i tilbuddene, er trygge ved medarbejderne, og at de har indflydelse på, hvordan hverdagen i tilbuddet tilrettelægges. Det gælder ligeledes i udarbejdelsen af deres individuelle mål, hvor borgerne fortæller socialtilsynet, at de inddrages. Socialtilsynet observerer, at der generelt er lavt konfliktniveau på behandlingstilbuddene, og at tilbud der behandler målgrupper med forskellige misbrugsniveau og alder, er gode til at tilbyde adskilt behandling og nedtrappe konflikter. Socialtilsyn Nord har indenfor de to temaer også peget på, hvor der kan udvikles på kvaliteten. Det afspejles blandt andet i tilsynsrapporterne, hvor halvdelen af alkoholbehandlingstilbuddene har fået tilknyttet et eller flere udviklingspunkter indenfor de to temaer.

Eksempler på udviklingspunkter:

Dokumentation af valg af metode

- Tilbuddet kan med fordel indarbejde valg af metode og tilgange i de individuelle behandlingsplaner.

Resultatdokumentation

- Tilbuddet kan med fordel dokumentere resultater samt opfølgning på indsatsen løbende i behandlingsforløbet.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale i forhold til temaerne "Målgruppe, metoder og resultater" og "Sundhed og trivsel" på følgende områder:

- Tilbuddene kan med fordel have mere fokus på at tydeliggøre deres beredskabsplaner, så de udover at forholde sig til overgreb borgerne imellem, også forholder sig til forebyggelse af overgreb fra medarbejdere til borgere.
- Tilbuddene kan med fordel udvikle deres dokumentationspraksis. Socialtilsynet vurderer, at der til dels stadig foregår en "tilvænningsproces" på alkohol- og stofmisbrugsbehandlingssteder. Hvor tidligere praksis har været at bruge journalnotater, dagsdato, samtalereferater mv. til nu, hvor fokus er rettet på at dokumentere

behandlingen, herunder behandlingsmetoder og resultatdokumentation, i individuelle behandlingsplaner.

- Tilbuddene kan med fordel indskrive i behandlingsplanerne, deres overvejelser i forhold til metodevalg, samt justeringer i behandlingsindsatsen. I forhold til udarbejdelse af behandlingsplaner, observerer socialtilsynet, at på trods af at tilbuddene er gode til at inddrage borgeren ift. deres individuelle mål, så er det vigtigt, at inddragelsen også sker, når behandlingsplanen skal udarbejdes.

Organisation og ledelse	Gennemsnit bedømmelse
Socialtilsynet skal undersøge, om tilbuddets ledelse har de relevante kompetencer, om der benyttes faglig sparring (eks. supervision), og såfremt tilbuddet har en bestyrelsen, om denne er aktiv og har de nødvendige kompetencer. Endvidere, skal socialtilsynet undersøge, om borgerne har tilstrækkelig kontakt med relevant personale, og om personalegennemstrømningen og sygefraværet er større end lignende arbejdspladser.	3,8 ud af 5 (i middel grad opfyldt)

Alkoholbehandlingstilbuddene har en gennemsnitlig bedømmelse på 3,8. Det skyldes blandt andet at Socialtilsyn Nord har peget på udviklingspotentiale i forhold til bestyrelsens kompetencer og aktiv deltagelse på de private behandlingstilbud. Ligeledes har enkelte af alkoholbehandlingstilbuddene ikke haft den nødvendige kvalitet inden for ledelseskompetencer og en høj personalegennemstrømning.

Socialtilsyn Nord har været i dialog med tilbud, hvor der var udfordringer med eksempelvis godkendelsesgrundlaget, vedtægterne, eller et fravær af ledelsesmæssig kvalitetssikring af medarbejdernes resultatdokumentation. Socialtilsynet oplever i forlængelse af disse dialoger, at der justeres på de nævnte forhold.

Socialtilsyn Nord vurderer, at tilbuddene generelt har en kompetent, engageret og ansvarsfuld ledelse. Borgerne fortæller, at de er glade for medarbejderne og socialtilsynet observerer, at medarbejderne generelt har de relevante kompetencer til at varetage opgaven, og hverken personalegennemstrømningen eller sygefraværet generelt er højt.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale i forhold til temaet "Organisation og ledelse" på følgende områder:

- Henset til tilbuddet tyngde i forhold til målgruppen kan tilbuddene med fordel sikre tiltag, som nedbringer personalegennemstrømningen. Herudover også sikre sig, at medarbejderne modtager fast supervision.

- Tilbuddene kan med fordel sikre sig, at der sker en ledelsesmæssig kvalitetssikring af medarbejdernes resultatdokumentation.

Kompetencer	Gennemsnit bedømmelse
Socialtilsynet skal undersøge om medarbejderne samlet set har relevant uddannelse, opdateret viden og erfaring med målgruppen og tilbuddets metoder. Deres kompetencer indenfor ovenstående skal afspejle sig i samspillet med borgerne	4,8 ud af 5 (I høj grad opfyldt)

Socialtilsyn Nord vurderer på baggrund af den høje bedømmelse på 4,8, at medarbejdere på alkoholbehandlingstilbud generelt har de relevante kompetencer, og at disse kommer til udtryk i behandlingen af borgere. Socialtilsynet observerer på tilsynsbesøg et positivt samspil mellem medarbejdere og borgere, at tilbuddets metoder bliver brugt i praksis, og interviewede borgere fortæller, at de oplever at få nogle brugbare redskaber i forhold til at holde sig ude af misbrug og klare hverdagen. Socialtilsynet oplever medarbejdernes tilgang til målgruppen som professionel kombineret med anerkendelse og nærvær, hvor der arbejdes med individuelle behandlingsforløb. Generelt set har medarbejderne en faglig grunduddannelse suppleret med relevante misbrugsefteruddannelser og arbejds erfaring med målgruppen. Socialtilsynet observerer, at flere af tilbuddene prioriterer efteruddannelse, hvilket fremgår af tilbuddenes regnskaber og fra interview med medarbejderne.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale i forhold til temaet "Kompetencer" på følgende område:

- Tilbuddene kan med fordel forsat have fokus på at sikre, at medarbejderne har nyeste viden inden for behandling af alkoholis misbrug.

Fysiske rammer	Gennemsnit bedømmelse
Socialtilsynet har haft fokus på om tilbuddenes fysiske rammer tilgodeser borgernes mulighed for at være anonyme, om de understøtter borgernes udvikling og formålet med indsatsen, og om de fysiske rammer er tilpasset målgruppen, eksempelvis hvis tilbuddet behandler flere forskellige former for misbrug.	4,7 ud af 5 (i høj grad opfyldt)

Socialtilsyn Nord vurderer på baggrund af den relativt høje bedømmelse, at den generelle kvalitet i forhold til de fysiske rammer er god. De fysiske rammer tilgodeser borgernes behov, er velegnet til formålet og målgruppen, og understøtter borgernes trivsel og udvikling. Indskrevne borgere fortæller til socialtilsynet, at muligheden for at være anonym betyder meget. Flere af

borgerne er glade for, hvis tilbuddet ligger centralt, andre er nervøse for, at de ikke kan være anonyme, når tilbuddet ligger tæt på centrum. Socialtilsynet observerer, at tilbuddene forsøger at imødekomme denne problematik med etablering af separate indgange eller samtalerum uden for byen eller i andre bygninger. Socialtilsynet observerer desuden, at tilbuddene sikrer en fysisk opdeling af målgrupperne for at undgå konflikter, og for at borgere, som benytter ambulante tilbud, ikke forstyrrer borgere, der er i dag- eller døgnbehandling. Ligeledes oplever tilsynskonsulenterne, at der er gjort en indsats for at få tilbuddene til at fremstå mere indbydende. I interviews med borgerne fortæller de, at tilbuddet generelt er imødekommende og man føler sig velkommen.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentialt i forhold til temaet "Fysiske rammer" på følgende område:

- Tilbud som ikke allerede har det, kan med fordel få etableret kørestolsadgang.

Økonomi	Gennemsnit bedømmelse
Socialtilsynet skal vurdere om tilbuddene er økonomisk bæredygtige, om økonomien er gennemsigtig, og giver mulighed for at den fornødne kvalitet i forhold til pris og målgruppen.	Bedømmes ikke ud fra 1-5 skalaen.

Socialtilsyn Nord vurderer, at tilbuddene generelt er økonomisk bæredygtige og der er mulighed for at levere den fornødne kvalitet af alkoholbehandling i forhold til prisen for at indskrive en borger. Ligeledes vurderer socialtilsynet, at der er rimeligt forhold mellem tilbuddets forventede omsætning på den ene side og planlagte investeringer og dækningsgrad på den anden side. I forbindelse med regodkendelserne konstaterede socialtilsynet, at flere af tilbuddenes regnskaber ikke var i overensstemmelse med de økonomiske nøgletal, som de skal oplyse på Tilbudsportalen, hvilket socialtilsynet gik i dialog med tilbuddene om.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentialt i forhold til temaet "Økonomi" på følgende område:

- Tilbuddene kan med fordel sikre sig, at der er gennemsigtighed med tilbuddets økonomi, og at økonomioplysningerne på Tilbudsportalen er korrekt anført.

Fokus 2017: forebyggelse af overgreb

Socialtilsyn Nord har i 2017 haft fokus på tilbuddenes og plejefamiliernes viden om og indsats for at forhindre overgreb.

Tilbud og plejefamilier har et særligt ansvar

Sociale tilbud og plejefamilier skal påtage sig et særligt ansvar for at hjælpe udsatte børn, unge og voksne, som bor hos dem, modtager behandling eller pleje. Plejefamilier skal sikre plejebarnets trivsel og sundhed, inklusiv at drage omsorg for barnets særlige behov og kontinuerligt være opsøgende på at have de nødvendige kompetencer i forhold til plejeopgaven.¹⁴ Hvis plejebarnet har været udsat for overgreb, selv udøver eller er i risiko for at blive udsat, skal plejefamilien have særlig viden om emnet for at kunne løfte plejeopgaven. For tilbuddene gælder det, at de skal forebygge overgreb gennem den pædagogiske indsats.¹⁵

Derfor valgte Socialtilsyn Nord 'forebyggelse af overgreb' som et særligt fokusområde for tilsynet i 2017, både på tilbudsområdet og plejefamilieområdet.

Formålet med undersøgelsen var især at fremme en dialog om overgreb, hvor Socialtilsyn Nord sikrede, at der blev spurgt ind til det ved alle tilsynsbesøg. Det i sig selv skulle gerne være med til at igangsætte initiativer hos tilbuddene og plejefamilierne.

Anbragte børn og unge er en særlig udsat gruppe, hvor socialtilsynet skal være med til styrke, at tilbuddene og plejefamilierne bliver yderligere opsøgende på at forebygge overgreb,

"Det er bare så vigtigt, at man arbejder for at forebygge det, og så også ved hvad man skal gøre, hvis overgrebet alligevel sker"

•••

Tilsynskonsulent

¹⁴ Kvalitetsmodellen for plejefamilier, indikator 6.a, 8.b og 8.d.

¹⁵ Kvalitetsmodellen for tilbud, indikator 7.a.

hvordan de kan håndtere og følger op på eventuelle overgreb herunder sikre, at de involverede og andre omkring dem, får den nødvendige hjælp.

Hvad er overgreb og hvem er krænkeren?

Overgreb kan være både fysiske, psykiske og seksuelle overgreb. De kan forekomme imellem borgerne – det vil sige beboerne på et tilbud eller plejebørn, som bor sammen. Det kan også forekomme imellem beboerne og personalet, eller imellem et plejebarn og en plejeforælder eller søskende. Beboerne og plejebørnene kan også blive udsat for overgreb af én, som ikke bor på tilbuddet, eksempelvis en ven, skolekammerat/kollega, familiemedlem eller fremmed. En national undersøgelse fra 2016 hos 8. klasses elever viser, at 12 % af børn og unge har været udsat for uønsket seksuelle hændelser, defineret som blottelser eller uønskede berøringer, og at 7% af pigerne og 5% af drengene har oplevet et uønsket forsøg eller gennemført samleje. I tre ud af fire tilfælde er krænkeren en jævnaldrende, mens det i ét ud af fire tilfælde er en voksen eller et familiemedlem¹⁶.

Undersøgelse og metode

I 2017 udfyldte tilsynskonsulenterne hos Socialtilsyn Nord et undersøgelseskema¹⁷ i forbindelse med deres tilsynsbesøg hos de enkelte tilbud og plejefamilier. Efterfølgende gennemgik tilsynskonsulenter det samlede resultat i plenum. Spørgsmålene i skemaet var differentierede ud fra, om det er et tilbud eller en plejefamilie, og resultat af undersøgelsen afdækker derfor forskellige aspekter af forebyggelse.

Skemaet var opsat med afkrydsningsmuligheder, så vi efterfølgende kunne identificere nogle generelle tendenser. Idet alle tilsynskonsulenterne i Socialtilsyn Nord indgik som "undersøgere", er hver afkrydsning baseret på en individuel konkret bedømmelse, og undersøgelsen kan først og fremmest give os et generelt billede af kvaliteten inden for forebyggelsesindsatser. Tilsynskonsulenterne har baseret deres besvarelse på basis af tilsynsbesøget og samtalen med tilbuddet eller plejefamilien. Der var ikke noget krav om, at tilsynskonsulenten skulle indhente yderligere materiale for at besvare undersøgelsen.

Hos tilbuddene har vi fokuseret på deres beredskab i forhold til:

- 1) Forebyggelsesplaner
- 2) Håndtering
- 3) Opfølgning
- 4) Skriftliggørelse (beredskabsplan)

¹⁶ Oldrup, Nygaard Christoffersen, Lykke og Vernstrøm Østergaard, *Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Danmark 2016*, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 2016, s. 13.

¹⁷ 241 tilbud og 629 plejefamilier indgik i undersøgelsesmateriale. Skemaerne er gengivet i bilag 8 til årsrapporten.

Hos plejefamilierne har vi i undersøgt deres beredskab i forhold til:

- 1) Erfaring med børn, unge og voksne som har været udsat for overgreb
- 2) Erfaring med børn, unge og voksne som har udøvet/udøver overgreb
- 3) Konkret indsats for at forebygge overgreb.

For både tilbud og plejefamilier gælder det, at tilsynskonsulenten yderligere differentierede sin undersøgelse, i forhold til **om det drejer sig om verbalt, seksuelt eller voldeligt overgreb.**

Socialtilsyn Nord har i forbindelse med undersøgelsen prioriteret, at tilsynskonsulenterne fik mere viden om emnet, bl.a. ved at invitere foredragsholdere ud til socialtilsynet med nyeste viden inden for området.

Resultat af undersøgelsen hos plejefamilier

Mange børn som bliver anbragt i pleje har været udsat for eksempelvis omsorgssvigt eller overgreb af psykisk, fysisk eller seksuel karakter.¹⁸ Der kan også være tilfælde, hvor det er plejebørnene, som har været udøver af overgreb.

Tilsynskonsulenterne hos Socialtilsyn Nord har i forbindelse med deres tilsynsbesøg vurderet, om den konkrete plejefamilie har erfaring med børn, unge eller voksne, som har været udsat for overgreb eller har udøvet/udøver overgreb. Dernæst svarede tilsynskonsulenterne på, om de vurderer, at plejefamilien gør en indsats for at forebygge overgreb og hvordan de håndterer og følger op ved mistanke eller viden om overgreb. Resultatet er baseret på 629 tilsynsbesøg i 2017 med udgangspunkt i tilsynskonsulents vurdering.

Tabel 13. Erfaring med og forebyggelse af overgreb på plejefamilieområdet

Spørgsmål	Fysiske		Psykiske		Seksuelle	
	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
Har plejefamilien erfaring med børn, unge eller voksne, der har været udsat for overgreb	56%	48%	80%	20%	38%	62%
Har plejefamilien erfaring med børn, unge eller voksne, der har udøver eller har udøvet overgreb	35%	65%	35%	65%	19%	81%
Plejefamilien yder en indsats og/eller forebyggelse i forhold til overgreb	64%	34%	75%	23%	55%	42%

¹⁸ En undersøgelse foretaget af SFI i 2008, viste at 45% af anbragte børn i familiepleje fra årgangen 1995, var anbragt med begrundelsen "overgreb" og "forsømmelse af barnet" (gengivet s. 265 i Bryderup et. al. 2017 *Familiepleje i Danmark*).

Fokus på emnet både hos plejefamilierne – og i socialtilsynet

Tilsynskonsulenterne fortæller, at ved have haft fokus på "overgreb" under tilsynsbesøget, har det ført til nogle gode samtaler med plejefamilierne, hvor familierne selv er med til at evaluere om deres indsats for at forebygge overgreb er god nok. Samtalerne har bl.a. fokuseret på de forskellige arter af overgreb og den kendsgerning, at hos mange børn og unge, som bliver udsat for overgreb, er udøveren en jævnaldrende.¹⁹

Plejefamilierne ønsker mere viden

I gruppeinterview med tilsynskonsulenterne, fortæller de, at plejefamilier generelt gør et stort stykke arbejde for at tilegne sig viden om emnet²⁰, og italesætter det med henblik på at forebygge overgreb. Plejefamilierne er generelt bevidste om, at overgreb også kan forekomme fra jævnaldrende, og at det forebyggende arbejde også handler om at uddanne de unge i brugen af bl.a. sociale medier. Eksempelvis fortæller plejefamilier med anbragte unge, som har en historik med at være seksuelt grænseoverskridende (egne såvel som andre grænser), at de taler meget med de unge om grænser og forventninger til partnere.

Det er ikke alle plejefamilier, som har nok viden om overgreb, særligt når det gælder seksuelle overgreb. Socialtilsyn Nord oplever, at nogle plejefamilier selv forklarer det med mangel på udbudte kurser fra den anbringende kommune, mens andre er tilfredse med den viden kommunen hjælper dem til at opnå. Det er altså forskelligt fra kommune til kommune, hvilke kurser som bliver udbudt. Ydermere har tilsynskonsulenterne i deres samtaler med plejefamilierne fået at vide, at nogle familier har oplevet at få et barn anbragt, hvor de ikke har fået at vide på forhånd, at barnet har været udsat for overgreb eller selv udøver. Det er alvorlige udfordringer hos barnet, der ikke kun påvirker plejefamiliens handleevner eller øvrige anbragte/biologiske børn, men også kompromitterer barnets muligheder for en god anbringelse hos en plejefamilie, som kan yde tilstrækkelig og vidensbaseret hjælp.

Ud af de 1.040 plejefamilier som er omfattet af tilsyn fra Socialtilsyn Nord, er 414 godkendt til at modtage plejebørn med høj belastningsgrad. Det er børn, som er særligt behandlingskrævende, eksempelvis hvis de har været udsat for eller udsat andre for overgreb.

Ønsket om at forebygge er stort – men hvordan?

Tilsynskonsulenterne oplever, at plejefamilierne gerne vil blive bedre til at forebygge overgreb og vide, hvad de skal gøre, såfremt de har mistanke om, at et overgreb har fundet sted/vil finde sted. Udfordringerne ligger så i, hvis plejefamilierne ikke får sikret den nødvendige uddannelse

¹⁹ Oldrup et. al. Se note 15

²⁰ Tilsynskonsulenterne fortæller i gruppeinterview, at det har været svært at vurdere hvad "erfaring" skal tolkes som – er det nok at plejefamilien har taget et kursus om "overgreb" eller skal de tidligere have arbejdet på børneinstitutioner med den konkrete målgruppe? Den lave procentdel som har fået et "ja" i afkrydsningsskemaet ud for erfaring, er derfor også et udtryk for tvivlsspørgsmål hos den enkelte tilsynskonsulent.

til at opnå den konkrete viden, eller de får et barn anbragt, som de ikke på forhånd ved, har været udsat for overgreb/udøver overgreb.

Kvaliteten af forebyggelsesindsatser er forskellig i plejefamilierne, hvor nogle også fortæller, at de føler sig begrænset i forhold til reglerne om magtanvendelse²¹. Som plejeforældre må de eksempelvis ikke fratage en unges mobil, eller forhindre dem i at forlade huset om aftenen. Lov om voksenansvar omhandler reglerne for magtanvendelse, og har til formål at beskytte børnene. Der er krav om, at plejeforældrene benytter pædagogiske redskaber og eksempelvis i stedet taler med barnet om, hvad det gør ved andre børn, når de f.eks. sender ondskabsfulde beskeder, hvordan man opfører sig overfor hinanden, taler med hinanden osv.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale for plejefamilier indenfor følgende områder:

- Plejefamilierne kan med fordel i samarbejde med anbringende kommune, sikre et skærpet fokus på forebyggelsesindsatser, særlig i forhold til seksuelle overgreb. Socialtilsyn Nord's oplevelse ude på tilsynsbesøgene er, at plejefamilierne i forvejen er opmærksom på det, men ikke nødvendigvis har den nødvendige viden til at definere en omfattende forebyggelsesindsats inden for alle former af overgreb.
- Plejefamilierne kan med fordel sammen med anbringende kommune arbejde løbende med at afdække barnets vanskeligheder, herunder med særlig fokus på tilrettelæggelse af indsatser i forhold til forebyggelse af overgreb.

Socialstyrelsen har i 2017 og 2018 udgivet flere håndbøger og rapporter om overgreb, bl.a. målrettet plejefamilier, som har plejebørn, der har været udsat for eller udøver overgreb. *"Vold og seksuelle overgreb mod børn. En guide til plejefamilier - om forebyggelse, opsporing og håndtering"* (2018), som foruden at indeholde konkrete redskaber til, hvordan plejefamilie kan opdage, hvis et barn har været/bliver udsat for overgreb, også beskriver de handlingsmuligheder og forpligtelser plejefamilien har. Yderligere interessant publikation for plejefamilier, som søger mere viden, er *"Erfaringsopsamling af projekt Børn, der krænker andre børn"* (2017), som har til formål at styrke indsatsen til børn og unge, der udviser seksuelt bekymrende adfærd og/eller har krænket andre børn. Publikationerne findes på Socialstyrelsens hjemmeside.

²¹ Lov om Voksenansvar

Resultat af undersøgelse hos sociale tilbud

På tilsynsbesøg hos tilbuddene vurderede tilsynskonsulenterne ledelsens og medarbejdernes faglige viden om forebyggelse, håndtering og opfølgning efter overgreb, set i forhold til tilbuddets målgruppe. Dernæst spurgte tilsynskonsulenterne ind til, om forebyggelsesindsatsen var skriftliggjort. Resultatet er baseret på 241 tilsynsbesøg i 2017 med udgangspunkt i tilsynskonsulentens vurdering.

Formålet med spørgsmålene var at give tilsynskonsulenten redskaber til at vurdere den samlede forebyggelsesindsats, og samtidig fremme dialogen med tilbuddet om, hvor de med fordel kan forbedre indsatsen.

Nedenstående fire diagrammer viser resultatet af undersøgelsen.

■ Tilstrækkelig indsats ■ Indsatsen kan forbedres ■ Ingen indsats

Diagram 2. Tilbuddet har relevant viden om forebyggelse

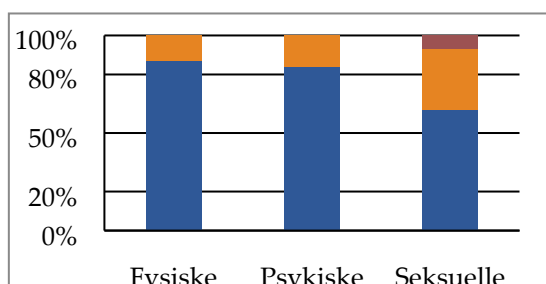

Diagram 3. Tilbuddets håndtering ved mistanke og viden om overgreb

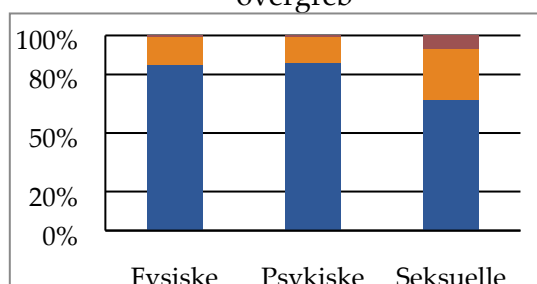

Diagram 4. Tilbuddet følger op efter mistanke og viden om overgreb

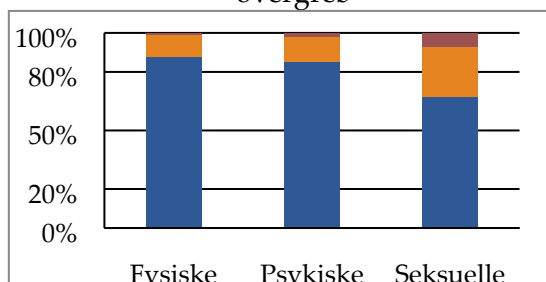
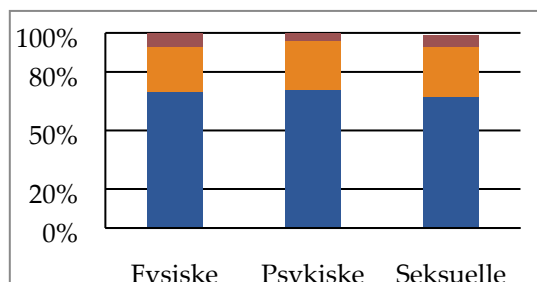

Diagram 5. Tilbuddet har skriftliggjort deres forebyggelsesplan

Viden om forebyggelse inden for særligt seksuelle overgreb, kan forbedres

Tilsynskonsulenterne har i deres vurdering af tilbuddets indsats for at forebygge overgreb, blandt andet spurgt ind til, om der på tilbuddet arbejdes med målgruppe-relevant risikovurdering. Det vil sige, om tilbuddet ud fra målgruppens udfordringer har lavet en reel vurdering af risikoen for overgreb, og i en sådan forebyggelsesplan, hvad er personalets

pædagogiske praksis? Eksempelvis udviklingshæmmede unge, hvor en forebyggelsesindsats bør tage højde for, at målgruppen kan være særlig sårbar i forhold til overgreb fra udefrakommende. Tilsynskonsulenterne har også vurderet, om forebyggelsesplanen tager højde for overgreb mellem borgere, medarbejdere og borgere, og når nogen udefra krænker en borger. Sidst men ikke mindst, har de vurderet, hvorvidt borgerne på tilbuddet er inddraget i udformningen af forebyggelsesplanen.

Undersøgelsen viser, at mange tilbud arbejder med risikovurdering og udarbejder en forebyggelsesplan. Langt de fleste tilbud har tilstrækkelig viden inden for forebyggelse af psykisk og fysisk overgreb, men en dybere analyse af ovenstående tal viste, at det kun var lidt over halvdelen af tilbuddene, som arbejder konkret med pædagogiske indsatser, der sænker risikoen på tværs af alle tre overgrebsparametre - både verbale, voldelige og seksuelle overgreb. 31% af tilbuddene kan forbedre deres forebyggelse, når det gælder seksuelle overgreb og 8% af tilbuddene manglede den relevante viden for at kunne forebygge seksuelle overgreb.

Håndtering ved viden eller mistanke om overgreb

Medarbejdernes vidensniveau og ledelsens kompetencer er afgørende for, hvor godt tilbuddet kan håndtere overgrebssituationer. Ca. 85% af tilbuddene yder en tilstrækkelig indsats, når det gælder psykiske eller fysiske overgreb. Den resterende 15% yder en indsats, som kan forbedres, og en meget lille procentdel har ikke iværksat procedurer eller retningslinjer for at håndtere overgrebssituationer.

I forhold til håndtering af seksuelle overgreb er det kun 67% af tilbuddene, som vurderes til at yde en tilstrækkelig indsats, hvor 7% vurderes til ikke at gøre en indsats.

Når overgrebet har fundet sted – opfølgning.

Når et overgreb har fundet sted og umiddelbart er håndteret, skal tilbuddet yde en opfølgningsindsats. Det handler om, hvorvidt de reflekterer over, hvorfor det er sket, om der er noget i tilbuddets rutiner og forebyggelsesplan, som skal forbedres, og hvordan der skal tages hånd om de øvrige borgere. Dem, som ikke var direkte udsat for overgrebet, men måske var vidne eller havde viden om det, - husker tilbuddet at tage hånd om dem?

88% af tilbuddene yder en tilstrækkelig indsats i opfølgning efter en borger har været involveret i et fysisk overgreb og 85% hvis det er et psykisk overgreb. Dét tal er på 67%, hvis det var et seksuelt overgreb. Ligesom med de to forrige resultater vedr. forebyggelse og håndtering, så er det det samme mønster ved opfølgning. Langt de fleste tilbud er gode til sikre en god, omfattende og reflekterende opfølgning, men 26% af tilbuddene kan forbedre den indsats i forhold til seksuelle overgreb, og 7% gør ingen indsats.

Forebyggelses- og handlingsplaner bør skriftliggøres

Undersøgelsen viste, at ca. 70% af tilbuddene har tilstrækkeligt skriftliggjort deres forebyggelses- og handlingsplaner inden for enten fysiske, psykiske og seksuelle overgreb, hvor 25% af tilbuddene havde plads til forbedring. Ca. 5% havde ikke skriftliggjort det. Et interessant resultat var, at der er en lille håndfuld af tilbud, som har iværksat tilstrækkelige indsatser for at forebygge alle former for overgreb, men de havde ikke fået nedfældet det skriftligt. Skriftliggørelsen skal derfor ikke nødvendigvis sammenholdes med høj kvalitet, men det er en vigtig del for at sikre en stabil indsats, at den er forankret hos alle og ikke er personbåren.

Resultat for undersøgelsen for tilbud

Overordnet viser undersøgelsen, at de fleste tilbud yder en tilstrækkelig indsats i forhold til forebyggelse, håndtering og opfølgning efter overgreb af en fysisk eller psykisk karakter, men ikke alle i forhold til seksuelle overgreb.

Socialtilsyn Nord ser et udviklingspotentiale for tilbud indenfor følgende områder:

- Tilbuddene kan med fordel skriftliggøre deres beredskab for overgreb, samt implementere disse i praksis. Det handler blandt andet om, at nye medarbejdere og vikarer kender retningslinjerne, at forhindre ulovlige magtanvendelser, og det fremmer desuden den interne dialog på tilbuddet om overgreb og indgriben.
- Tilbuddene kan med fordel sikre, at de i deres opfølgning på overgreb, også tager hånd om borgere og medarbejdere, som ikke har været direkte involveret, men har været vidne om, at det har fundet sted.

Tilbuddene har flere muligheder for at tilegne sig viden. På Socialstyrelsens hjemmeside forefindes publikationer, blandt andet for sociale tilbud, som ønsker at styrke deres pædagogiske praksis i forebyggelse af overgreb. Flere af publikationerne henvender sig til tilbud for børn og unge. *"Vold og seksuelle overgreb mod børn med handicap"* (2017) er en håndbog om forebyggelse, opsporing og håndtering af voldelige og seksuelle overgreb mod børn, der har en kognitiv eller fysisk funktionsnedsættelse. Udgivelsen henvender sig især til pædagogiske tilbud. *"Kortlægning af lovende praksisser på området for overgreb mod børn og unge"* (2017) identificerer lovende faglige praksisser på tværs af kommuner og lande.

Aktiviteter

Fællesmøder, oplæg og udviklingsprojekter; alt sammen med dét formål at fremme vidensdeling og udvikle kvaliteten på socialområdet.

Arrangementer for tilbud, plejefamilier og samarbejdspartnere

Socialtilsyn Nord har i 2017 afholdt:

- Tre informationsmøder for plejefamilier, afholdt i Vrå, Silkeborg og Aabybro
- fællesmøde for ledere af sociale tilbud (august 2017)
- To kurser om magtanvendelsesreglerne på børneområdet
- To kurser om magtanvendelsesreglerne på voksenområdet
- Erfa-møde for revisorer og økonomer (marts 2017)

Dialog med interessenter

Socialtilsyn Nord afholder hvert år bilaterale møder med samtlige kommuner og regioner. Derudover deltager socialtilsynet i koordinerende møder med andre myndigheder og dialogmøder med interesseorganisationer. Når Socialtilsynet påtænker at varsle om sanktioner eller nedsætte af en godkendelse, inviteres tilbuddet/plejefamilien til et dialogmøde. Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at langt de fleste varslede påbud bliver opfyldt i høringsperiode på baggrund af dialogen med tilbuddet eller plejefamilien.

Socialtilsyn Nord's økonomi

Socialtilsynet fungerer som indtægtsdækket virksomhed, hvilket betyder, at alle de omkostninger, der anvendes til at føre tilsynet, skal opkræves fra tilbud og kommuner.

Sammenfatning

Socialtilsyn Nord finansieres delvist af tilsynstakster fra tilbuddene og delvist af en objektiv finansiering fra de kommuner, som socialtilsynet fører tilsynet i. Budgettet for Socialtilsyn Nord i 2017 var på 35.152.000 kr. og med årets udgang konstateres et overskud på 684.000 kr. Det skyldes blandt andet, at socialtilsynet har behandlet mange ansøgninger om væsentlige godkendelsesændringer og et mindre varmeregnskab end forventet. I overensstemmelse med lov om socialtilsyn, vil overskuddet blive indregnet i taksterne senest i 2019.

Socialtilsyn Nord udbød i 2017 forskellige tilkøbsydelse, der relaterede sig til Socialtilsyn Nord's tilsynsfaglige eller socialfaglige viden. Tilkøbsydelse har for eksempel været konsulentbistand, tilsyn med dagtilbud, plejefamilier uden for Socialtilsyn Nord's tilsynsområde, oplæg og undervisning. I alt er der realiseret indtægter for 326.538 kr. i 2017.

Tabel 14. Regnskab og budget 2017, i 1.000 kr.

	2016		2017		
	Budget	Regnskab	Budget	Regnskab	Forskel
Socialtilsyn Nord's direkte udgifter	31.319	30.801	32.719	31.977	-742
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2.334	2.334	2.433	2.433	0
Udgifter i alt	33.653	33.135	35.152	34.410	-742
Indtægter fra objektiv finansiering	-18.442	-18.442	-19.719	-19.719	0
Indtægter fra tilsynstakster	-15.211	-14.433	-15.433	-15.375	58
Indtægter i alt	-33.653	-32.875	-35.152	-35.094	58
Tilkøbsydelse udgifter		330		0,327	0
Tilkøbsydelse indtægter		-330		-0,327	0
Netto	0	260	0	-684	-684

Tabel 15. Budget 2018 for Socialtilsyn Nord, i 1.000 kr.

	Budget 2018
Socialtilsyn Nord's direkte udgifter	26.506
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	7.969
Udgifter i alt	34.477
Indtægter fra objektiv finansiering	-19.210
Indtægter fra tilsynstakster	-15.266
Indtægter i alt	-34.477
Netto	0

Tabel 16. Fordelingen af objektiv finansiering i 2017 (2017 priser)

	Samlet antal 0-17 årige pr. 2. kv. 2016	Andel	Objektiv finansiering i 2017
Silkeborg	20.746	16,90%	3.326.955
Brønderslev	7.967	6,50%	1.277.637
Frederikshavn	10.924	8,90%	1.751.839
Jammerbugt	8.037	6,50%	1.288.862
Læsø	254	0,20%	40.733
Mariagerfjord	8.623	7,00%	1.382.837
Morsø	4.034	3,30%	646.917
Rebild	6.913	5,60%	1.108.611
Thisted	8.954	7,30%	1.435.918
Vesthimmerlands	7.765	6,30%	1.245.243
Aalborg	38.745	31,50%	6.213.384
I alt for kommunerne	122.962	100,0%	19.718.935

Takstudvikling 2014 - 2017

Taksterne differentieres ud fra tilbuddenes størrelse. De er baseret på en takstmodel, som alle fem socialtilsyn bruger, og hvor der tages højde for størrelsen af tilsynsområdet og porteføljeforskelle i det enkelte socialtilsyn. Taksterne er godkendt af Hjørring Kommunes byråd.

Tabel 17. Udvikling af takster for tilsyn 2014 - 2017

Tilsyn med tilbud				
	2014	2015	2016	2017
0-7 pladser	34.959 kr.	34.245 kr.	30.924 kr.	33.978 kr.
8-24 pladser	41.951 kr.	41.094 kr.	37.109 kr.	40.774 kr.
25-49 pladser	69.918 kr.	68.490 kr.	61.848 kr.	67.956 kr.
50+ pladser	104.876 kr.	102.734 kr.	92.772 kr.	101.934 kr.
Godkendelse af nyt tilbud				
	2014	2015	2016	2017
0-7 pladser	24.557 kr.	16.882 kr.	17.918 kr.	27.076 kr.
8-24 pladser	29.468 kr.	20.258 kr.	21.502 kr.	32.491 kr.
25-49 pladser	49.113 kr.	33.763 kr.	35.837 kr.	54.152 kr.
50+ pladser	73.670 kr.	50.645 kr.	53.755 kr.	81.228 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse				
Tilsyn	2014	2015	2016	2017
0-7 pladser	12.278 kr.	8.441 kr.	8.959 kr.	9.476 kr.
8-24 pladser	14.724 kr.	10.129 kr.	10.751 kr.	11.371 kr.
25-49 pladser	24.557 kr.	16.882 kr.	17.918 kr.	18.952 kr.
50+ pladser	36.835 kr.	25.322 kr.	26.877 kr.	28.428 kr.
Skærpet tilsyn				
Tilsyn	2014	2015	2016	2017²²
0-7 pladser	17.479 kr.	8.861 kr.	7.731 kr.	3.397 kr.
8-24 pladser	20.975 kr.	10.273 kr.	9.277 kr.	4.077 kr.
25-49 pladser	34.959 kr.	17.122 kr.	15.462 kr.	6.795 kr.
50+ pladser	52.438 kr.	25.684 kr.	23.193 kr.	10.193 kr.

²² Pr. påbegyndt måned

Bilag

Socialtilsyn Nord's produktion i 2017

- B1. Opgaveportefølje
- B2. Antal tilsynsrapporter og besøg
- B3. Nygodkendelser, vilkår og sagsbehandlingstider
- B4. Sanktioner : påbud og skærpede tilsyn
- B5. Tilbagekaldte godkendelser
- B6. Henvendelser om bekymrende forhold ("whistleblower"-ordningen)

Tilsynsområde

- B7. Oversigt over hvilke slags tilbud og plejefamilier, der er omfattet socialtilsyn

Fokusområder

- B8. Afkrydsningskemaer overgreb

Socialtilsyn Nord's produktions- og driftsoplysninger viser, at i 2017 var 1.243 plejefamilier og 333 tilbud omfattet af lov om socialtilsyn. Det inkluderer 42, som ved udgangen af året stadig var ved at få behandlet deres ansøgning om nygodkendelse og 24 tilbud, som indgår i en koncern eller koncernlignende konstruktion.

Socialtilsyn Nord aflagde 2.120 tilsynsbesøg i 2017, fordelt på 84% anmeldte og 16% uanmeldte besøg. Alle tilbud og plejefamilier har modtaget mindst ét besøg af socialtilsynet i 2017. 102 nye plejefamilier og 16 nye tilbud blev godkendt af socialtilsynet i 2017, ni fik afslag på deres ansøgning, mens 13 trak ansøgningen tilbage under processen. Sagsbehandlingstiden i 2017 var 17 uger for et tilbud og 12 uger for en plejefamilie.

166 plejefamilier og tilbud ophørte i 2017, hvoraf ni af dem var socialtilsynets afgørelse. Tre tilbud blev underlagt skærpet tilsyn og der blev udstedt i alt 25 påbud. Der blev ikke udstedt påbud eller skærpet tilsyn på plejefamilieområdet eller tilbud kun til børne og unge.

Bilag 1 – Opgaveportefølje

Tabel 18. Opgaveportefølje opgjort den 31.12.2017

Område	2017
Plejefamilier	1.040
Opholdssteder/døgntilbud til børn og unge	50
Tilbud til voksne	199
Tilbud til både voksne og børn	55
I alt	1.344

Tabel 19. Koncerner og tilbud

	2017
Koncerner	8
Tilbud som en del af en koncern	17
Koncernlignende konstruktioner	5
Tilbud som er en del af en koncernlignende konstruktion	7

Tabel 20. Tilsynsopgave i hele 2017

Tilbudstype	Tilbud	Plejefamilier	I alt
Opgaveporteføljen pr. 31.12.2017	304	1.040	1.344
Under nygodkendelse pr. 31.12.2017	4	38	42
Afslag på nygodkendelse	0	9	9
Ansøger trak sin ansøgning under forløbet	0	13	13
Ophørt i løbet af året	23	133	157
Godkendelsen tilbagekaldt	2	8	9
I alt til tilbud og plejefamilier	333	1.241	1.574

Bilag 2 - Antal besøg og tilsyn

Tabel 21. Besøg aflagt af Socialtilsyn Nord i 2017

	Anmeldte	Uanmeldte ²³	I alt
Plejefamilier	1.339	261	1.600
<i>i forbindelse med tilsyn</i>	1.139	261	1.400
<i>i forbindelse med nygodkendelse</i>	200	0	200
Sociale tilbud	434	86	520
<i>i forbindelse med driftstilsyn</i>	399	85	484
<i>i forbindelse med nygodkendelse</i>	19	0	19
<i>i forbindelse med regodkendelse</i>	16	1	17
I alt	1.773	347	2.120

²³ Indeholder 77 besøg, hvor plejefamilien/tilbuddet ikke var hjemme

Tabel 22. Antal rapporter ("gennemførte tilsyn") med mindst ét besøg og rapport offentliggjort på Tilbudsportalen i 2017²⁴

	Tilsyn	Nygodkendelser	Regodkendelser
Plejefamilier	1314	109	0
Tilbud	406	16	7
I alt	1720	125	7

Tabel 23. Administrative tilsyn (uden besøg) i 2017²⁵

	Antal
Plejefamilier	29
Tilbud	26
I alt	55

Tilsynet indeholder flere komponenter såsom planlægning og indsamling af oplysninger fra bl.a. borgere, de anbragte børn, sagsbehandlere, ét eller flere besøg, eventuelle dialogmøder hvis socialtilsynet observerer bekymrende forhold, høringsfase, og endelig en rapport

Bilag 3 - Nygodkendelser, vilkår og sagsbehandlingstider

Tabel 24. Nye godkendelser i 2017

Område	Godkendelser	Antal vilkår
Plejefamilier	102	0
Opholdssteder/døgntilbud til børn og unge	2	0
Tilbud til voksne	12	6
Tilbud til både voksne og børn	2	0
I alt	118	6

Tabel 25. Sagsbehandlingstider på nye godkendelser i 2017²⁶

	2015	2016	2017
Tilbud	35 uger	18 uger	17 uger
Plejefamilier	38 uger	27 uger	12 uger

²⁴ Et tilsyn kan godt indeholde flere besøg, eks. hvis tilbuddet har flere afdelinger.

²⁵ Bl.a. i forbindelse med økonomisk godkendelse, ophør mv., som ikke kræver et fysisk besøg

²⁶ Opgjort i antal uger fra socialtilsynet modtager en ansøgning til afgørelsen er truffet. Ansøgninger hvor ansøger har trukket sin ansøgning eller socialtilsynet ikke har godkendt ansøgningen, er ikke med i opgørelsen.

Bilag 4 – Sanktioner

Socialtilsyn Nord har i 2017 udstedt 25 påbud, 17 af dem er i forbindelse med skærpede tilsyn.

Tabel 26. Afgørelser om skærpede tilsyn delt på tilbudstype 2015 - 2017

	2015	2016	2017
Plejefamilier	1	0	0
Tilbud til børn og unge	4	1	0
Tilbud til voksne	4	1	1
Tilbud blandet	1	0	2 ²⁷
I alt	10	2	3

Tabel 27. Antal påbud iværksat i 2015-2017

	2015	2016	2017
Plejefamilier	6	1	0
Tilbud til børn og unge	17	10	0
Tilbud til voksne	24	20	11
Tilbud blandet	4	4	14
I alt	51	35	25

Diagram 6. Primære årsager til skærpet tilsyn i 2017 med angivelse af antallet af påbud

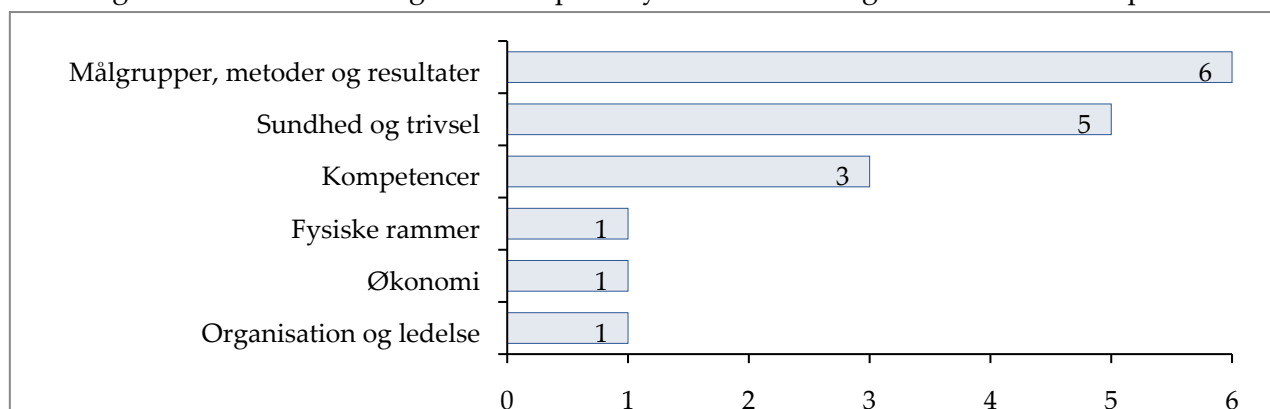
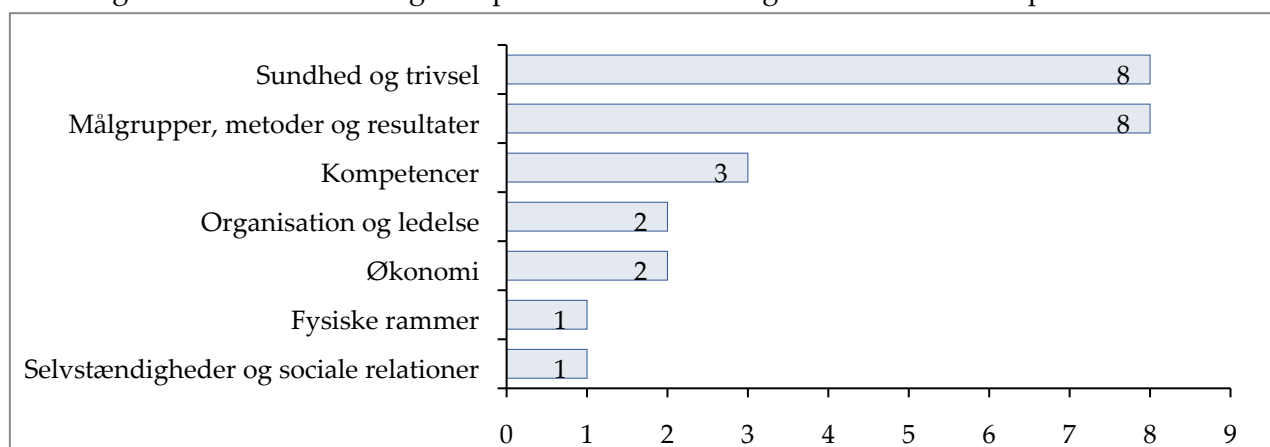

Diagram 7. Primære årsager til påbud i 2017 med angivelse af antallet af påbud

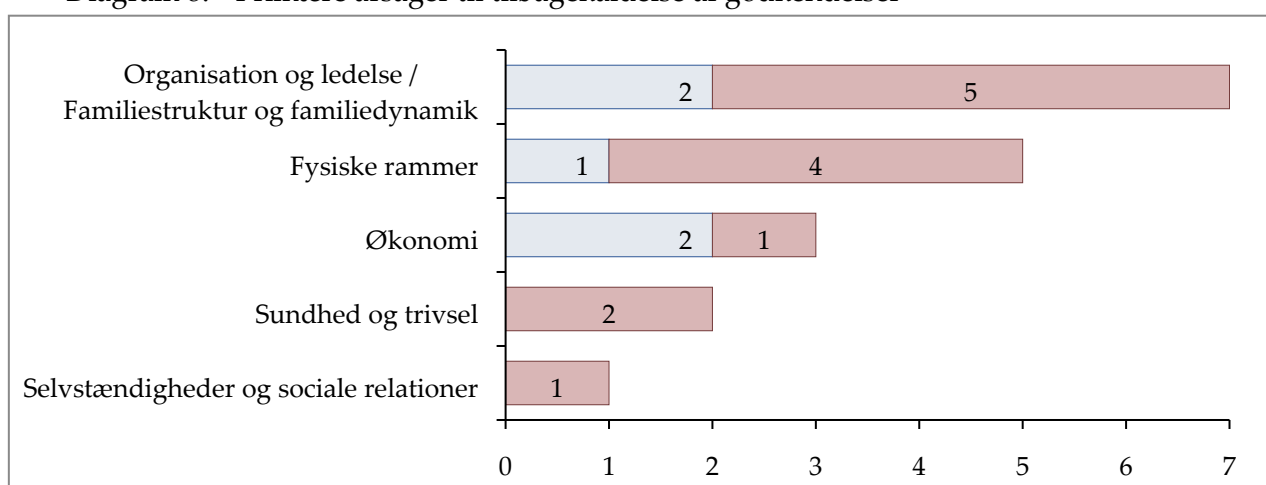
²⁷ Dækker over ét tilbud som fik to skærpet tilsyn, og efterfølgende lukkede.

Bilag 5 – Tilbagekaldte godkendelser

Tabel 28. Tilbagekaldte godkendelser og ophør

	Godkendelse tilbagekaldt af socialtilsynet	Ophørt efter eget ønske	Godkendelse automatisk bortfaldet efter 3 år uden plejebørn
Plejefamilier	8	110	23
Sociale tilbud	2	23	
I alt	10	133	23

Diagram 8. Primære årsager til tilbagekaldelse af godkendelser²⁸

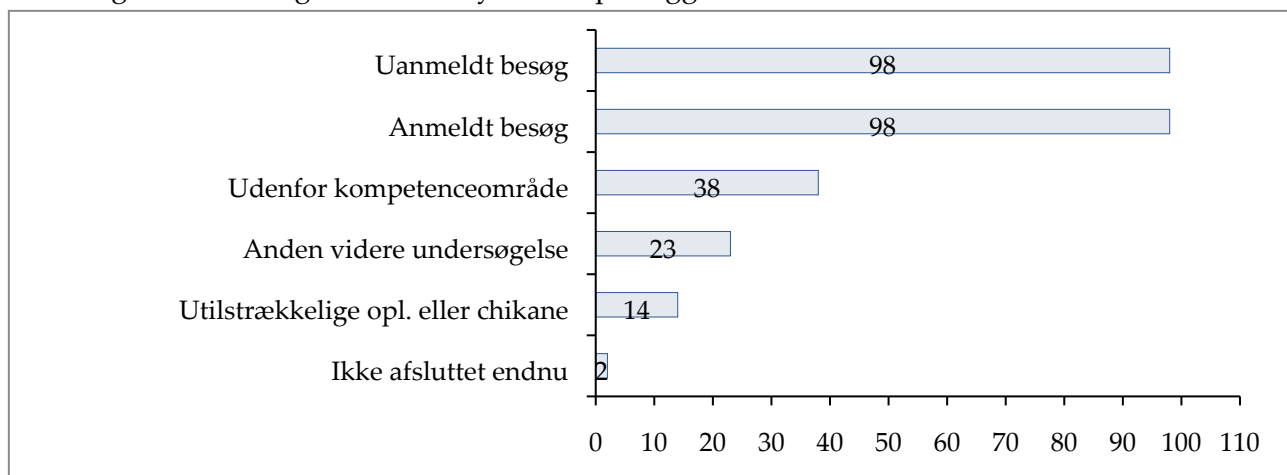
²⁸ Blå farve repræsenterer primære årsager til tilbagekaldelse af et tilbuds godkendelse, og rød farve de primære årsager til tilbagekaldelse af plejefamiliernes godkendelse. Begrundelsen for en tilbagekaldt godkendelse kan godt have årsag i mere end ét kvalitetstema.

Bilag 6 - Henvendelser om bekymrende forhold

Tabel 29. Antallet af henvendelser i 2017

Område	2017
Plejefamilier	47
Opholdssteder/døgntilbud til børn og unge	53
Tilbud til voksne	123
Tilbud til både voksne og børn	30
Ukendt	7
Udenfor lov om socialtilsyn	13
I alt	273

Diagram 9. Tiltag fra Socialtilsyn Nord på baggrund af henvendelserne i 2017

Bilag 7 – Tilbud og plejefamilier som er omfattet af socialtilsyn jf. lov om socialtilsyn

Uddrag fra socialtilsynsloven

LBK nr 70 af 18/01/2017

Lov om socialtilsyn er senere blevet ændret. Seneste version af loven kan læses på retsinformation.

Formål, ansvar og område

§ 1. Formålet med denne lov er at bidrage til at sikre, at borgerne ydes en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud efter lov om social service og kapitel 40 i sundhedsloven. Formålet skal opnås gennem en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent varetagelse af opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddene.

Anvendelsesområde

§ 4. Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med følgende tilbud:

- 1) Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om social service.
- 2) Døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 5-7, jf. dog § 66 a, stk. 7, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.
- 3) Tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, når
 - a) tilbuddet leveres til beboere i boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i nr. 2, dog ikke friplejeboliger,
 - b) hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale,
 - c) tilbuddet til beboerne omfatter i væsentligt omfang støtte efter § 85 i lov om social service og
 - d) tilbuddets målgruppe er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.
- 4) Alkoholbehandlingssteder efter sundhedslovens § 141.

Stk. 2. Socialtilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt det konkrete tilbud er omfattet af godkendelse og driftsorienteret tilsyn efter stk. 1, nr. 3, eller af tilsyn efter § 151 i lov om social service.

Bilag 8 – Undersøgelseskemaer benyttet til fokusområdet 2017

Undersøgelseskemaer som tilsynskonsulenterne har udfyldt, for at afdække plejefamiliernes og tilbuddenes viden om indsats for at forebygge overgreb.

For sociale tilbud:

Scores 1-3	Forebyggende	Håndtering	Opfølgning
Verbalt			
Seksuelt			
Voldeligt			
Er det skriftliggjort?			
Undersøgelsesmuligheder	Arbejdes der med risikovurdering? Målgrupperelevant? Sporing/mistanke Pædagogisk praksis beskrevet? Beboer mod beboer, personale mod beboer. Retningslinjer over beklædning (personale) Er borgerne inddraget?	Reflekterer de over evt. politianmeldelse? Kender vikarer retningslinjer? APV/kriseplan over hver enkelt borger? Skriftligt? Procedure for orientering og registrering?	Hvordan lærer de af hændelsen, huskes de øvrige borgere?

For plejefamilier

Scores ja/nej	Plejefamilien har erfaring med børn, unge eller voksne, der har været udsat for	Plejefamilien har erfaring med børn, unge eller voksne, der udøver eller har udøvet	Plejefamilien yder en indsats og/eller forebyggelse i forhold til
Fysiske overgreb			
Psykiske overgreb			
Seksuelle overgreb			

Godkendt af Byrådet i Hjørring Kommune 28. juni 2018

Hjørring Kommune

Hjørring Kommune
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
72 33 33 33
hjoerring.@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk